Ժ· ՏԱՐԻ 2699 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 23 ԱՐԱՑ 4385 30 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1893 24 ՐԷՃԷՊ 1310 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դամեկան արժաք ... 150
» » Վեցամսեայ » » ... 75
» » Եռամսեայ » » ... 40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Փրանք ... 56
» » Վեցամսեայ » » ... 28
Ընտիր թուղթի վրայ [illegible] Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց թղթատարի [illegible] Դրուշ 50

Խմբագրութեան [illegible] այլ գրութիւն [illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒՆ. 30/11 ՓԵՏՐ., 1893

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ՆԱԽՆԵԱՑ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉԸ

Դ·

Նախնեաց Աստուածաշունչը կրնա՞յ բաւել այս ատեն Հայոց պէտքերուն·

Երրորդ յօդուածով մեր հաստատ համոզումն յայտնեցինք որ եթէ Ե. դարուն մէջ Աստուածաշունչը գրաբար լեզուի թարգմանեցաւ՝ պատճառն է որ Հայք այն դարուն մէջ գրաբարը կը հասկնային, և ամէն տեսակ հին գրուածոց գրաբար ըլլալն եւս կը ցուցնէ թէ գրաբարը կենդանի լեզու մ'էր այն ժամանակ·

Բայց քանի որ ԺԹ դարուն մէջ գրաբարը չունի այլ եւս նոյն կենդանութիւն զոր կը վայելէր դարերով յառաջ, խնդիր է թէ Ս· Գիրքը՝ գրաբար լեզուաւ՝ կրնա՞յ նոյնքան օգտակար ըլլալ այս ատեն Հայութեան որքան կրցած է ըլլալ Ե· դարու Հայութեան·

* *

Գրաբար Ս· Գրոց [illegible] մեզ համար

Գրաբար Աստուածաշունչն այս ատեն Հայոց համար պաշտելի մատեան մ'է շատ մը տեսակէտներով· Մեր եկեղեցական արարողութեանց սրբազան լեզուովը գրուած է, և պէտք է որ եկեղեցական արարողութեանց լեզուն անփոփոխ մնայ· Աւանդութեանց այն մեծ պահարանին մէջ որ է Եկեղեցին՝ լեզուն եւս, աւանդական սրբազան լեզուն, պէտք է մնայ միշտ· Քանի որ մեր եկեղեցւոյ մէջ Ս. Գիրքը պէտք է կարդացուի մեր Նախնեաց լեզուով, կարեւոր է որ մեր Նախնեաց Աստուածաշունչն աժան տպագրուի, և գտնուի ամէն վիճակի ու աստիճանի Հայոց ձեռքը·

Բաց աստի, գրաբար Աստուածաշունչը մեր հին լեզուին պատուականագոյն գանձն է· Այս սրբազան թարգմանութիւն մեծ ծառայութիւն մատուցած է հին և Նոր հայերէնին, բաղդատութեան եզր մ'ընծայելով ետքի դարերու Հայերուն՝ իրենց Նախնեաց լեզուին ճշգիւ տեղեկանալու, համեմատելով զայն ուրիշ զարգացեալ հին և Նոր լեզուներուն հետ որոց եւս վերածուած է Ս· Գիրք· Շատ մը հայերէն բառերու և ոճերու ճիշդ նշանակութիւնը պիտի չունենայինք այսօր, եթէ մեր նախնիք ինքնագիր հեղինակութիւններ միայն թողած ըլլային մեզ· Թարգմանութեանց միջոցաւ է որ լեզուի մը բառերուն և ասացուածներուն թէ՛ բացարձակ և թէ համեմատական արժէքն ու նշանակութիւնը կը ճշդուին որոշ, և զայս մեծ ծառայութիւն մեր նախնիք Ս· Գրոց թարգմանութեամբ մատուցած են ապագայ սերունդներուն· Ս· Գրոց թարգմանութեան մէջ է նաեւ որ հին հայերէնն իւր ամենայն պարզութեամբ ու հարստութեամբ ի հանդէս կուգայ միանգամայն· Եւ ցորչափ նոր դարերու Հայք սիրեն իրենց նախնեաց լեզուն, ցորչափ զգան թէ հին լեզուին ուսումը կարեւոր է նոյն իսկ յօգուտ նոր լեզուին, Ս· Գիրքն արդի և ապագայ Հայք եւս պիտի յարգեն, սիրեն, կարդան ու սերտեն՝ իբր հին պատուական թարգմանութեամբ, իբրեւ կարեւորագոյն գանձն հին հայերէնի և մեծագոյն պարծանքն հայ լեզուի՝ հայ ազգին և օտար բանասէրներուն առջեւ·

Վերջապէս, Նախնեաց Աստուածաշունչին աժան տպագրութեամբ Ազգին մէջ ցրուիլը կարեւոր է նաեւ զի այսօր նոր սերունդը բաւական կը հասկնայ գրաբար լեզուն, և Ս. Գիրքը կարդալու և Ս. Գրոց ընթերցումէն հոգեւոր, բարոյական և ուսումնական անոյշ ընդունելու պէտքը կրնայ գոհացնել նոյն իսկ Նախնեաց Աստուածաշունչին վրայ· Եւ քանի կրթութիւնն յառաջդիմէ Ազգին մէջ, տարակոյս չկայ թէ գրաբար լեզուն հասկնալու կարողութիւնը պիտի ընդարձակի տարածուի Ազգին ամէն կարգերուն մէջ, և եթէ յառաջդիմութիւն ըսուած բանն իրականութիւն մ'է մերազնեից համար եւս, օր պիտի գայ ուր այս մեռեալ լեզուն իբրեւ լոկ գրաւոր լեզու նոյնքան հասկնալի ըլլայ Նոր Հայոց ինչպէս երբեմն իբրեւ կենդանի լեզու հասկնալի էր հին Հայոց, յար և նման հին յոյներէնին, Հոմերոսի, Դեմոսթենէսի յոյներէնին, զոր հասկցող Յոյներուն թիւը տարուէ տարի կ'աւելնայ·

* *

Աշխարհաբար Թարգմանութեան մը պէտքը

Այս ամէն դիտողութեամբք եւ ստուգութեամբք հանդերձ, որք կը ցուցնեն որոշ թէ Ս· Գրոց Նախնի թարգմանութիւնն Ազգին մէջ տարածել ո՛րչափ օգտակար և կարեւոր է, կայ և կը մնայ սա ճշմարտութիւն թէ գրաբար Աստուածաշունչն այսօր Հայերուն մէջ նոյնքան հասկնալի չէ որքան էր 10—15 դար յառաջ, և թէ հայ ժողովրդեան մեծագոյն մասին հոգեւոր ու բարոյական շինութեան գործի մը չի կրնար ըլլալ, ինչպէս եղած է ուրիշ քրիստոնեայ ազգերու մէջ·

Հայ ժողովուրդն, հասարակ ժողովուրդն, ու մինչեւ իսկ ինքնակոչ «պերճ» դասէն ամէն անոնք որ ուսեալ մարդիկ չեն, եկեղեցի երթալով հայկական երաժշտութեան մը կ'ունկնդրեն միայն· կարդացուած գրաբար շարականներէն ու Գիրքերէն մեծ բան չեն հասկնար. ընդհանուր անորոշ բան մը կայ զոր կրնան ըմբռնել՝ մերթ ընդ մերթ քարոզիչներու բերնէն անոր բացատրութիւնը լսած ըլլալնուն համար երկար կեանքի մ'ընթացքին մէջ· Բայց կարդացուած կամ երգուած գրաբար զոյգ մը նախադասութիւն ճշգիւ չեն կրնար թարգմանել իրենց մտքին մէջ· Եթէ մեր ժամերգութիւնք և Պատարագի Ս· Խորհուրդը ձայնաւոր չըլլային, մերայինք բան մը չպիտի վայելէին եկեղեցւոյ մէջ· հիմա գէթ իրենց աչքերն ու ականջները գոհացում կը ստանան· իրենց սիրտն ալ կրնայ յուզուիլ հոգեւոր քրիստոնէական յիշատակներով· բայց ապահովապէս իրենց միտքն ո՛ և է անոյշ, ո՛ և է գոհացում չի կրնար ստանալ եկեղեցւոյ մէջ· Եւ երբ քարոզներն ալ այնքան ցանցառ, այնքան անլի և անհամ են, բնական է որ մերայինք տարիներով եկեղեցի յաճախեն առանց նոր բան մը իմանալու, հրահանգութեան, խորհրդածութեան, հետեւողութեան առանց նոր առարկայ մը հետերնին բերելու եկեղեցիէն· Եւ օր մ'ալ կուգայ որ այս միօրինակութենէն կը ձանձրանան, ու ալ եկեղեցի չեն յաճախեր· Այս է տխուր ճշմարտութիւնն· Եւ այս հանգամանաց մէջ է աւասիկ որ դարէ ի դար հոգեւոր կեանքը պակսած և պաղած է մեր մէջ· Այս է պատճառն որ անտարբերութեան ոգին կը ճարակի մեր հասարակութեան մէջ, ինչպէս ճարակած է առաւելապէս այն ամէն ժողովրդոց մէջ որոց եկեղեցական ընթերցմունք և ժամերգութիւնք կենդանի և հասկնալի լեզուէն տարբեր լեզուաւ են·

* *

Կէս դարէ ի վեր

Եթէ կէս դար յառաջ Ամերիկացիներուն աշխարհաբար թարգմանութիւնը քիչ շատ ընթերցողներ գտաւ մեր մէջ, պատճառն այն է որ Ս· Գիրքը կարդալու և հասկնալու պէտքի մը կը համապատասխանէր· Բայց այս աշխարհաբար թարգմանութեան թարգմանիչներուն ակնկալած ընդունելութիւնը չգտաւ Ազգիս մեծամասնութեան կողմէ· զի Միսիոնարք Նախնեաց գրաբար թարգմանութեան չհաւնելու ծանր սխալը կը գործէին այն ատեն, և իրենց թարգմանութիւնն աւելի ճիշդ կը հռչակէին, որով արմատացեալ համոզումներու կը բախէին, և իրենց գործն իբրեւ փրոփականտայի յաղթականութիւն մը կը ցուցնէին· Ժողովուրդն ալ որ աւանդամոլ յարած է Նախնի եկեղեցւոյն և Նախնի աւանդութեանց, բողոքական գիրք չէր ուզեր կարդալ· Այն ժամանակ խելահաս ազգայինք խորհեցան Ս. Գիրքն աշխարհաբարի թարգմանել ընդ հովանեաւ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ· Տ. Մատթէոս Պատրիարքի համար պատուաբեր յիշողութիւն մ'է որ գոնէ Աւետարանն աշխարհաբարի թարգմանելու խորհուրդն ունեցաւ, իրեն խորհրդակից ունենալով յայս մասին Օտեան Պօղոս Աղան·

Բայց երբ այս խորհուրդն իմացան, ճարտարապետ Կարապետ Ամիրա, իւր երկու անբաժան խորհրդականներով հանդերձ, Զամիրճի Պատուելին և Յակոբիկ Մանուէլեան (*), ընդ որս Սեթեան վարդապետն, յուզուեցան, գրաբար լեզուն Հայաստանեայց եկեղեցւոյն և Հայոց կրօնին հոմանիշ հռչակեցին, աշխարհաբարը բողոքականի լեզու համարեցին, մինչեւ իսկ անանկ համարում ունեցան թէ գրաբար թարգմանութիւնն երկնատուր պարգեւ մ'եղած ըլլայ, զի չէ՞ մի որ Չամչեան կը հաստատէ թէ դրախտին կամ գոնէ Նոյեան տապանին մէջ գրաբար լեզուաւ տեղի ունեցած ըլլան այն շահագրգիռ խօսակցութիւնք. Ինչպէս կարելի էր կրօնային նպատակի մը ի վերուստ սահմանուած ի վաղնջուց անօրինուած այսպիսի լեզու մը գահազուրկ ընել ճշճիմ խեղճուկրակ աշխարհաբարին, ամենուն գիտցած և ամենուն ապականած ռամկօրէնին վերածելով այն սուրբ մատեանն, այն աստուածատուր գիրքն· Ըլլալի՞ք բա՛ն էր մի, Բողոքեցին, մերժեցին, և այնքան և այնպէս ըրին որ այն խորհուրդ մէկ կողմ դրուեցաւ·

* *

[illegible]

Ժամանակ անցնելով, Տ· Խրիմեան Պատրիարք և հոգելոյս Տ. Ներսէս Պատրիարք գէթ Աւետարանն աշխարհաբարի վերածելու գաղափարն ունեցան· Այն ատեն Օգսէն Խաճասարեան Նոր Դարի մէջ դիմադրեց, «Ս· Գիրքը գրաբար կարդալու ենք, Բողոքականներէն բան ընդօրինակելու չենք, անոնց աջակցութեամբ գործ տեսնելու չենք» ըսաւ, և կղերին խոնարհագոյն կարգերուն մէջ այնքան դժգոհութիւն երեւցաւ այս առթիւ որ այն ատեն եւս չյաջողեցաւ պատուական խորհուրդ մը· Քանի մը տարի ետքը, դէպ 1881—82ին, հանգուցեալ Պատրիարքին օրով, այս տողերը գրողն օրաթերթ Մ···ի մէջ արձագանգ տուաւ պատրիարքական նոր ծրագրոյ մը, որուն համեմատ քաջահմուտ հայ մատենագէտք Ս· Գիրքն աշխարհաբարի պիտի թարգմանէին, Աւետարանէն սկսեալ, և այս թարգմանութիւն, ըստ ամենայնի համաձայն Նախնեաց գրաբար թարգմանութեան, (միայն էջերու տակն յոյն բնագրի տարբերութիւնք նշանակելով,) Աստուածաշնչոյ ընկերութիւնը պիտի տպագրէր հազարաւոր օրինակներ, քանի մը ղրուշի դիւրամատչելի գնով պիտի ծախէր, և տպագրական էջերն հաստատուն ըլլալով, ուզուածին չափ պիտի տպագրուէր ապագային մէջ ալ· Բայց ինչպէս Աւետարանն արարատեան աշխարհաբարի թարգմանելու մասին Տ. Գէորգ Կաթողիկոսի խորհուրդն ընդդիմութեան բախած էր և չէր գործադրուած, Ներսէս Պատրիարքի այս ծրագիրն եւս ապա սա ձեւին վերածեցաւ որ նախ գրաբար Ս· Գիրքը նոյն եղանակաւ հրատարակել որոշուեցաւ, և այս որոշումն է որ քանի տարիէ հետէ ի գործ կը դրուի, աշխարհաբար թարգմանութիւնն ապագայի վերապահելով·

* *

Այսչափ պատուական միտքերու հաճած մէկ հոգեւոր պէտքն ո՛չ ենթադրական բան մը կրնայ ըլլալ, ո՛չ ալ անիրագործելի· Եւ մինչեւ որ Հայք աշխարհաբար Ս. Գիրք չունենան, գրաբար Ս. Գիրքը գնահատել պիտի չգիտնան, և Նախնեաց Աստուածաշունչին ընթերցումէն պէտք եղածին պէս համ պիտի չառնուն·

Բ· Քէչեան·

(*).—Այս մարդն հասկցաք անշուշտ թէ ո՛վ էր· Անցեալները ժողովրդային «տեսարան»ի մը մէջ զոր հրատարակեցինք, յիշուած էր իբրեւ Յակոբիկն Մանուէլեան, Խալֆա Ամիրային փեսայն, որ ինքը զինքը կը պարծենայ Իւսկիւտարու աստուածաբան·

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ ԲԱՆԱՄԱՅԻ ՎԱՐԻՉՆԵՐՈՒՆ·—Արեւելք երեկուան թիւով կրցինք ծանուցանել Փարիզի վերաքննիչ Ատենին արտասանած ամենակարեւոր վճիռը Պարոնայք Լէսէփսի և Էյֆէլի դատին մէջ· Ինչպէս տեսան ընթերցողք, ծերունին Լէսէփս, որոյ շատ յաջող մէկ պատկերն հրատարակած էր Մ···ի շաբաթաթերթն իւր նախընթաց թուով, դատապարտուած է հնգամեայ բանտարկութեան և 3,000 ֆր· տուգանքի· Նոյն պատիժ նաեւ իւր որդւոյն Պ. Շարլ տը Լէսէփսի· Բանամայի Ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամներէն միւս երկուքը, Պ· Ֆոնթան և Պ· Քոթիւ, երկու տարի բանտարկութեան և 3,000 ֆր· տուգանքի դատապարտեցան· Այս չորս դատապարտեալք ժողովուրդը խաբած և դրամ ժողված են այնպիսի նպատակի մը համար որոյ իրագործումը դիւրին հաշուած են, և վստահութեան զեղծում ըրած են՝ իրենց յանձնեալ գումարները բուն նպատակէն տարբեր բաներու յատկացնելով· Իսկ Պ· Էյֆէլ երկամեայ բանտարկութեան և 20,000 ֆր· տուգանքի դատապարտուած է՝ իրեն վրայ Բանամայի Ընկերութեան կողմէ դրուած վստահութիւնը չարաչար գործածելուն համար·

Աւասիկ ամենափայլուն գործ մը անաչառ Արդարութեան·

Մեզ չի վերաբերիր գնահատել Փրանսայի դատաւորներու Փրանսական գործի մը մէջ Փրանսացիներու վրայ արձակած մէկ վճիռը·

Բայց անկարելի է չզմայլանալ արդարասէր և անկողմնակալ ոգւոյն վրայ որով այս դատաւորներ չեն վարանիր օրինաց ճիշդ տրամադրութիւններն ի գործ դնել անխտիր, ժամանակակից Փրանսայի երկու նշանաւոր անձնաւորութեանց դէմ·

Լէսէփս «Մեծ Փրանսացին» անուանուած էր· Էյֆէլի համբաւն ալ իբր Աշտարակին չափ բարձր և անօրինակ էր·

Այս Աշտարակ իւր հեղինակին կործանումն եղաւ սակայն, իսկ Սուէզի ջրանցքը Լէսէփսի· զի մին իւր Աշտարակին կռթնած, միւսը Սուէզին, շլացուցին հասարակութեան աչքն, և աններելի ծայրայեղութեանց մղուեցան·

Ինչպէս յայտնի է, տակաւին վճռաբեկ Ատեան մը կայ, որուն անշուշտ պիտի դիմեն դատապարտեալք· Փրանսայի ամենէն պերճախօս փաստաբանին ամենէն սրտայոյզ ճառն անբաւական եղաւ Լէսէփս հայր և որդին այս ծանր դատապարտութենէն փրկելու· Վճռաբեկ Ատենին առջեւ աւելի պիտի զօրէ՞ արդեօք·

Վճռաբեկ Ատենին առջեւ, օրինական կէտերու վրայ միայն պիտի վիճաբանուի, այլ եւս հաստատուած նըկատուելով այն իրողութիւնք զորս Վերաքննիչ Ատենի վճռագիրը կը յիշէ ի հաստատութիւն դատապարտութեան վճռոյն· զի Պարոնայք Լէսէփսի և ընկերաց դէմ ընդհանուր դատախազին յիշած իրողութիւնք արդէն երեք աստիճանի քննութենէ անցած են· Նախ ի ձեռն հարցաքննիչ դատաւորին և հաշուեքննիչ պաշտօնէին, յետոյ Ամբաստանիչ Ատենին, և ի վերջոյ Վերաքննիչ Ատենին առջեւ· Պաշտպան փաստաբանք պիտի ջանան միայն հաստատել թէ այս իրողութիւնք այնքան կամ այնպիսի պատիժ չեն վերցներ· Առ առաւելն յուսալին այն կրնայ ըլլալ որ բանտարկութեան ու տուգանքի վճիռը մեղմացուի· զի գլխաւոր ամբաստանեալոց մասին օրէնքի նախատեսած ծանրագոյն պատիժներն են տրուած· Բայց յուսալի չէ որ վճիռն իւր ամբողջութեամբ բեկանի, կամ այսուհետեւ անպարտ արձակուին այս դատապարտեալք·

Ուրեմն, ժամանակակից Փրանսայի երկու նշանաւոր անձնաւորութիւնք իբրեւ խարդախ և խաբեբայ դատապարտուած են· Ի՛նչ խրատ սեղանաւորութեան անխիղճ շահագործներուն· Ի՛նչ դաս· Այն քստմնելի շահատակութիւններէն և չարաշահութիւններէն ետքն որք Փրանսայի ժամանակակից բարուց վրայ հետաքրքրաշարժ լոյս մը տուին դատարանի առջեւ, այսպիսի վճիռ մը միայն պէտք էր վրդովեալ խիղճերն հանդարտեցնելու և հասարակութեան վստահութիւն ներշնչելու համար թէ այսուհետեւ կարգ մը փայլուն խաբեբայներ չպիտի փորձուին իւր դրամը շորթել չարաչար·

ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏԻԿԻՆ ԼԷՍԷՓՍԻ·— Պ· Ֆէրտինան տը Լէսէփսի կինն, որ գոնէ կէս տարիքն ունի իւր ամուսնոյն, խնամով կը հաւաքէ անոր անձնական թուղթերն, առ ինքն և առ իւր [illegible] գրած նամակներն, որով հատոր մը պիտի հեղինակէ, ապացուցանելու թէ «Մեծ Փրանսացին» կատարելապէս կը հաւատար Բանամայի ջրանցքին կարելիութեան, և ամենեւին մասնակից չէր իւր անուամբ գործուած զեղծմանց ու չարաշահութեանց· Տիկին տը Լէսէփս, որ արդէն հեղինակն է մի քանի տարի առաջ անանուն հրատարակուած վէպի մը, հաւասար յաջողութեամբ Փրանսերէն և անգլիերէն կը գրէ, (ինք եւս անգլիացի կամ ամերիկացի է·) և երբեմն սովոր էր անգլիերէն պատասխանել Անգլիացիներէ կամ Ամերիկացիներէ իւր ամուսնոյն ուղղեալ բազմաթիւ նամակներուն·

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆ Ի ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ· — Պ. Սէթ Աբգարի կարծիքն.—Ինչպէս պարբերաբար տրուած տեղեկութիւններէն իմացած են ընթերցողք, Հնդկաստան դրամական տագնապի մատնուած է ժամանակէ մ'ի վեր· զի արծաթին խնալումն, Հնդկաստանի միակ դրամին՝ արծաթ րուփիին

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (67)

Է· ՌԻՇՊՈՒՐԿ ԵՒ Է· ԼԻՑԷՆ

ՓԱՐԻԶԻ ԴԻՒՑԱԶՆՈՒՀԻՔ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՀՐԵՇՏԱԿ ԵՒ ՍԱՏԱՆԱՅ

Բաւական յայտնի կերպով, այլ առանց աղմուկի, իր հրաժեշտը տուաւ Փարիզի ընկերութեան, զրոյց տարածելով թէ Ռուսիա կ'ուղեւորէր՝ մեծահարուստ անձի մը ընկերակցութեամբ·

Իր ճոխ կահ կարասիին վաճառումը, իր ապարանին վարձու տրուիլը, և ի վերջէ իր անհետացումը բնաւ տարակոյս չձգեցին իր մեկնումին վրայ·

Այս հեռացում շաբաթ մը նիւթ եղաւ կենցաղասէրներու և շուայտուհիներու խօսակցութեանց· յետոյ, ամէն բանի պէս, մոռցուեցաւ փայլուն և համբաւաւոր ցափուհին·

Արդէն, նոր մարգարիտ մը, ոչ նուազ շողշողուն, երեւան կուգար Փարիզի կիսաշխարհիկ դասուն մէջ·

Սիագա՝ խարտիշագեղ կինը, նսեմացուցած էր Ինքեռիան, թխագեղ կինը·

Եղերգութիւնը մոռցունել կուտար տաղերգութիւնը·

Նրբանիւթ հաւերժահարսը կը բռնէր հզօր դիցուհիին աթոռը՝ հաճոյքի աշխարհքին մէջ·

Ինքեռիա իրաւ հեռացած էր Ֆրանսայէն, բայց չէ թէ Ռուսիա այլ պարզապէս Անգլիա գացած էր·

Լոնտոնի մէջ հանդիպեցաւ Պարթոլոմէօին·

Ի Փարիզ պատրաստած դաշնակցութիւնը ամրապէս կազմուեցաւ·

Երբ, ժամանակ անցնելէ ետք, Ինքեռիա Ֆրանսա դարձաւ հարուստ քաղքենիի մը կերպարանքով, Պարթոլոմէօ սիրտ ըրաւ վերերեւիլ ի Փարիզ՝ Իտալացիի փախստական կրօնաւորի մը հագուստով·

Այս երկու արարածներուն վրէժխնդրական գործը պիտի սկսէր·

Ինքեռիա նախ ուզեց գիտնալ թէ ի՞նչ անցած դարձած էր իր մեկնումէն ի վեր·

Որովհետեւ խոհեմութիւնը կը պահանջէր որ իր վերադարձ չիմացուի տամին խառնուող անձերէ ոչ միոյն կողմէ, Բիէ-տը-Ֆէռը միտքը բերաւ·

Իրաւամբ կը մտածէր թէ թշուառականը, իր մթութեան մէջ կորսուած, ամէն մարդէ աղէկ կրնար իրեն ծառայել·

Իր կողմէ, Բիէ-տը-Ֆէռ, համոզուած թէ ուշ կամ կանուխ, արժանաւոր տարփուհին որուն մեղսակիցն ու խորհրդապահն եղած էր, պէտք պիտի ունենար իրեն, որպէս զի դիւրաւ գտնուի անկից, իր ժամանակին մէկ մասը կ'անցունէր, ըստ իր սովորութեան, Շօբէն-տ'Օռի գինետան մէջ·

Իր գուշակութիւն կատարուեցաւ·

Օր մը, Ինքեռիային ղրկած մէկ նամակէն իմացաւ թէ անիկա միշտ վստահութիւն ունէր իր վրայ·

Տիկին Տէլանտ անուան տակ, Ինքեռիա կը բնակէր ի Պաթինեօլ, պզտիկ տան մը մէջ զոր գնած էր· Այս քիչ մը մենաւորիկ առանձնարանին մէջն է որ ցփուհին ընդունեց Բիէ-տը-Ֆէռը·

—Մտիկ ըրէ, ըսաւ, առաջին անգամ մը անգթօրէն հարուածեցայ այս անիծեալ Ջիթելլային կողմէ, և կուզեմ փայլուն, սոսկալի վրէժ մը առնել···

—Առաջ ձեր ոսոխին վրայ խօսինք ընտա՞ր կ'ըլլայ·

—Կասթոնի անգլուհիի՞ն վրայ·

—Այո· Ան ալ հարուածեց ձեզի·

—Է՛հ, ինչո՞ւս պէս Կասթոնը և այն զոր ինք ինէ նախամեծար համարեց···

Եթէ ես պահ մը վիրաւորեցայ այդ հարուածէն, երկար ատենէ ի վեր վէրքս սպիացած է· Ա՛հ, շարունակեց տեսակ մը ցաւով, եթէ այս թշուառութիւնը հոգ չը պատճառէր ինծ, թերեւս յաղթէի երգչուհիին· Ի վնաս ինծ հասկցայ թէ ամենեւին պէտք չէ երկու նպատակի ետեւէ միանգամայն վազել·

—Է՛հ, է՛հ, կոմսին միլիոնները շնորհքով բաներ էին·

—Գնա՛ բանդ, եթէ ուզէի չէ՞ի կրնար անմիջապէս ուրիշ գանձապահ մը ունենալ, յարեց ցփուհին լրբօրէն· Լոնտոն բնակելով հասկցայ թէ Անգլիացիք Փրանսացիներէն աւելի կ'արժեն··· իբր քմահաճ·

«Թողունք Կասթոնն և իր տարփուհին, և միայն Պ. Ռոնէի կոմսին և իր կնոջ հետ զբաղինք·

—Իր կի՞նը· տակաւին չունի·

Ինքեռիա գլուխը ցցեց·

—Ի՛նչ, ըսաւ զարմացումով, չամուսնացա՞ւ·

—Մինչեւ իսկ չեմ կարծեր որ այդ ամուսնութեան խօսքն ըլլայ·

—Այսպէս, իր խոստումը չբռնեց Մարսէլ···· Ա՛հ, ամիսներէ ի վեր աւասիկ առաջին ուրախութիւնը զոր կը զգամ·

Այս ըսելով, ջլաձգօրէն կը սեղմէր աւազակին ձեռքը·

Իր երեւակայութիւն արդէն կը սաւառնէր ամենէն առասպելական ենթադրութիւններու մէջ·

—Պատճառն այն է որ ա՛յլ չի սիրեր զայն, կ'ըսէր իւրովի· երբեք սիրա՞ծ է իսկ···

Յետոյ, վարձեալին ուղղելով խօսքը·

—Դուն ինչէ՞ն գիտես, հարցուց·

—Օ՛հ, շատ պարզ է· Ձեր գիտցած օրէն ի վեր ամէն առտու կարդացի ամուսնական հրատարակութիւնները և ապահով եմ թէ իրենց անունները բնաւ չեն երեւցած անոնց մէջ· Մնաց որ, ասանկ ամուսնութիւն մը աղմուկ կը հանէ Փարիզի մէջ, և ինծի պէս գեղեցիկ դասու մարդ մը կ'իմանայ զայն, յարեց աւազակը ծիծաղելի սնափառութեամբ մը·

Արդարեւ Բիէ-տը-Ֆէռ ամէն ամուսնութիւններու հոտը կ'առնէր· մէկը չէր փախցուներ, իբր թէ կառքերուն դռնակները բացող ըլլար·

—Ո՞ւր հաստատած է ուրեմն իմ սիրուն քոյրս, հարցուց Ինքեռիա·

—Իրեն հետ·

—Միասին կ'ապրի՞ն···· Ուրեմն իր տարփուհին է···· Ուրեմն հետը չպիտի ամուսնանայ···, ուրեմն···

—Օ՛հ, ինչ շուտ շուտ կը վազէք·

—Ի՞նչ ըսել կուզես·

—Պարոն տ'Ակիէռա կոմսը հիմակ շատ հեռու չի բնակիր ասկից, Մօնսօ պարտէզին մօտ, գեղեցիկ տաղաւարի մը մէջ, իր քրոջ, իր նշանածին, ծերունի բժիշկի մը և երեք ծառաներու հետ· Իր քոյրը Ջիթելլային տալով իբր ընկերուհի, Պ. կոմսն ուզած է ցուցնել թէ երգչուհին արդէն իր կինը կը նկատէ·

—Լաւ, բայց իր կինը չէ, և ինծ համար, կարեւորն այդ է· Կրնա՞մ գիտնալ թէ ի՞նչպէս այդքան լաւատեղեակ ես·

—Բայց դիպուածով·

—Կուզեմ կարծել թէ ուրիշ բան մը կայ·

—Իրաւ է· Արհեստիս բերմամբը մենաւորիկ տուներ փնտռելու հետ եմ···

—Կատարելապէս հասկցայ·

—Անիկա իմ ուշադրութիւնս գրաւած էր· Քիչ բարձր պատեր··· չուրջը պարտէզներ, ամայի շրջակայներ··· Առաջին ակնարկով, փառաւոր գործ մը· Տեղեկութիւններ առի, և այսպէսով իմացայ ձեզի բաժիններս·

—Պիտի ամբողջացունես տեղեկութիւններդ· Մանաւանդ, շատ մի՛ երկար, դիւրաւ կը ճանչցուիս· Պէտք էր որ քեզի պէս ուրիշ մըն ալ ունենայիր·

—Ձեռքիս տակը կայ, բայց անիկա ծանօթ է կոմսին·

—Վտանգաւոր բան է· Ո՞վ է այդ մարդը·

—Բարլօսը·

—Սենեկապա՞նը·

—Ճիշդ· Բայց ալ Պ. կոմսին ծառայութեան տակ չէ·

—Ապո՜ւշը, ինչո՞ւ թողուցեր է իր տեղը· Այնքան լաւ պիտի վճարէինք անոր·

—Խեղճ տղան փորձանք անցուց· դրամարկղ մը խորտակեց··· մարդ մը սպաննեց··· կամ անոր մօտ բան մը···

Այս յայտնութիւն բնաւ յուզում չը պատճառեց Ինքեռիային·

—Կը տեսնեմ որ, ըսաւ, կարելի է այդ մարդուն վրայ վստահիլ· Եւ յետոյ, կ'երեւայ թէ Պարթոլոմէօ կը ճանչնայ զինքը·

—Կատարելապէս·

—Ուրեմն պիտի օգտուինք անկից, ան խմորը մարդերը հազուագիւտ են· Գործը ի՞նչ է·

—Գտածը կ'ընէ·

—Իր դէպքէն ետքը, ի՞նչպէս կրցած է խոյս տալ ոստիկանութեան խուզարկութիւններէն·

—Սպանեօլ-Պրազիլիացի կեղծեց ինքզինքը և Ռամոն տը Պէրկաս անունը առաւ·

—Սքանչելի է· Սպասելով որ գործ գտնանք իրեն, դուն գործի սկսէ· Ջանա ամէն բան իմանալ· Չե՞ս կրնար տունը մտնել·

—Իբր ծառա՛յ, գոչեց Բիէ-տը-Ֆէռ, իսկ իմ արժանապատուութի՛ւնս···

—Օրը քանի ֆրանք կուտամ մէկ ամիս·

—Հազար ֆրանքնոց պանքտոմսը պատրաստեցէք և կը տեսնենք·

—Գաղափա՞ր մը ունիս ուրեմն·

—Անշո՛ւշտ·

—Լսէ· Ամէն բան միասին քննելու և կարգադրելու է, որպէս զի յաջողութիւնն ապահովուի· Աւազի հատիկ մը կը կեցունէ ամենէն կանոնաւոր մեքենան·

(Շարունակելի)

արժէքն ինկած է, և հետզհետէ կ'իյնայ, խառնաշփոթութեան մատնելով առեւտրական, արհեստագործական և սեղանաւորական հրապարակներն։ Ուստի, Կալկաթայի և բովանդակ Հնդկաստանի մեծ վաճառականներէն, սեղանաւորներէն, գործարանատէրներէն և շոգենաւային ընկերութեանց տնօրէններէն շատեր անցեալ շաբթուն ներկայանալով Փոխարքային, խնդրեցին որ արծաթ ռուբի կոխելը դադրի և ոսկեդրամն հիմ ընդունուի։ Փոխարքային ներկայացող պատգամաւորութեան գլխաւոր անդամներէն մին, Պ. Պէլ Իրվինկ, հերքեց այն կարծիք թէ Հնդկաստանի Փողերանոցներուն մէջ արծաթ ռուբի կոխուելուն արգիլուիլը պիտի վնասէ եղեր Հնդկաստանի և Չինաստանի հետ վաճառականութեան՝ «Բայց այս պատգամաւորութեան հետ Պ. Ս. Աբգարի և իմ ներկայութիւնս կը ցուցնէ թէ այս կարծիք սխալ է, զի Պ. Աբգարի ընկերութիւնն և մեր ընկերութիւնն են որ ուղղակի շոգենաւ կը բանեցնեն Կալկաթայի և Չինաստանի միջեւ, ու մեծագոյն շահերն ունինք Հնդկաստանի և Չինաստանի միջեւ կատարուած վաճառականութենէն։» Ապա Պարոնայց Աբգար և Ընկերութենէն Պ. Ս. Աբգար խօսք առնելով, ըսաւ թէ «Իբր անդամ Կալկաթայի հնագոյն վաճառատանց միոյն որ միանգամայն արտադրիչներ ենք բնիկ բերքերու, գործարանատէր ենք, հողատէր և նաւատէր, ինչպէս և վաճառական, որով և մեծ շահ ունինք Կալկաթայի և Հնդիկ Պետութեան զարգացման մէջ, իմ կարծիքս է թէ դրամական արդի վիճակն այնքան անդոհացուցիչ է որ վաճառականութիւնը նախնական վիճակի մը կը սկսի վերածուիլ, ապրանքն ապրանքի հետ փոխանակելու վիճակին, վտանգաւոր շահադիտութիւն մը կ'ընդարձակի, և մարդիկ կը վարանին յուրջ և երկարատեւ գործերու ձեռք զարնել, զի չեն գիտեր թէ ռուբին ի՛նչ պիտի ըլլայ վաղը։» Փոխարքային պատուաւոր ընդունելութիւն ըրաւ, թէեւ անմիջական փոփոխում չխոստացաւ։

ԲԱՆԱՄԱՅԻ. — Նախկին վարչապետ հանգուցեալ Պ. Տէրբէզիս հետեւեալ տոմսը գրած է եղեր Միլանի Պանքային տնօրէն Պ. Կրիլլի. «Ստորագրեալս, Օկիւսթէն Տէրբէզիս, կը խնդրեմ որ քաղաքական նպատակի մը համար ինձ փոխ տաք կէս միլիոն ֆրանք, զոր կը խոստանամ հատուցանել կամ հաշուընծացով, կամ վարկով, կամ ուրիշ ձեւով։»

—Կ'երեւի թէ Պ. Ռիպոյի վարչութիւնը պիտի հարկադրի խորհրդարանական քննիչ յանձնաժողովոյ մը կազմութեան համակերպիլ։

ԵՐԵՍՈՒՆԵՐԿՈՒ ՀԱՐՍՆԻՔ ՄԷԿԷՆ. — Ռումանիոյ գահաժառանգն և իւր նորապսակ ամուսին, ի յիշատակ իրենց ամուսնութեան, անցեալ կիրակի Պուքրէշի մէջ ամուսնացուցին Պուքրէշի շրջակայներէն 32 զոյգ աղքատիկ գիւղացիներ։ (Ամուսնութեանց թիւը կը պատասխանէ գահաժառանգին տարիքին։) Հանդէսը շքեղ և սրտառուչ եղաւ։ Թափօրը գեղջուկ սայլերով կազմուած էր ծաղկալից։ Հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ նորապսակներուն։ Թագաւորը, գահաժառանգն և Մարի իշխանուհին գաւաթներ բախեցին նորապսակ գիւղացիներուն հետ, և իւրաքանչիւր փեսին դրամական կարեւոր գումար մը յանձնեցին՝ իբրեւ հարսին դրամօժիտը։ Ժողովուրդն այս առթիւ համակրալից ցոյց մ'ըրաւ ի պատիւ Թագաւորին, գահաժառանգին և իշխանուհւոյն։ Երկրին ամեն կողմերէն կառախումբք մեծ բազմութիւն փոխադրած էին ի Պուքրէշ, հանդէսը տեսնելու։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԿԱՅՍՐՈՒՀԻՆ այնպիսի կացութեան մը մէջ է եղեր որ շատ չանցած Վիլհէլմ Կայսեր սիրուն զաւակաց թիւն ութի պիտի կրնայ բարձրանալ։

ԲԱՆԱՄԱՅԻ գործը փրկելու համար Ֆրանսա երկու շաբաթ միայն ունի։ Եթէ մինչեւ երկու շաբաթ Ֆրանսա չընդունի Քոլոմպիոյ կառավարութեան դրած ծանր պայմանները՝ մէկ միլիառ 300 միլիոն Ֆր. ի ծախքը բոլորովին պիտի կորսուի, և ամեն գոյք և ստացուածք և շինուած մասը պիտի գրաւուին Քոլոմպիոյ կողմէ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Խառն Ժողովը ի նիստ պիտի գումարի յառաջիկայ չորեքշաբթի օր ի Խորհրդարանի Ղալաթիոյ և գլխաւորաբար պիտի զբաղի Ազգ. Հիւանդանոցին համար պատրաստուած ներքին կանոնագրոյն քննութեամբ։ Այդ կանոնագրոյ օրինակներն արդէն բաժնուած են Խառն Ժողովոյ անդամոց՝ յուսումնասիրութիւն։

Նոյն նստին հրաւիրուած է նաեւ Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնն՝ իւր բժիշկ անդամներով։

Ժողովը նոյնպէս պիտի զբաղի Դատաստանական Խորհրդոյ կողմէ տրուած վճռագրերու վերաքննութեամբը։

Պիլէճիկի Առաջնորդ Գեր. Մովսէս Ծ. վարդապետ Կէօմիւկեանն, որ դեռ նոր գնացած էր իւր պաշտօնատեղին, երէկ իրիկուն մայրաքաղաքս դարձաւ ձեռք բերելու համար իւր անձնական գոյքերն, որք յունվար 4 ին երբ Սիրքէճիէն Հայտար Փաշա կը փոխադրուէին՝ ծովը ինկած էին, զայնս փոխադրող մավունային ընկղմելովը։ Այդ գոյքեր տասն և հինգ օր յետոյ թէեւ ծովէն հանուեր են, սակայն անճանաչելի և անգործածելի վիճակի մէջ կը գտնուին։

Միացեալ Ընկերութեանց տարեկան մեծ Պարահանդէսին համար, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ ուրբաթ գիշեր, նախապատրաստութիւնք առաւել կը տարուին մեծ եռանդեամբ, և տարակոյս չկայ որ ընկերութեան հրաւէրն ամեն տարուան նման ջերմ ընդունելութիւն պիտի գտնէ ամեն կարգի ազգայնոց կողմէ։ Միացեալ ընկերութեանց անունն ինքնին կը բաւէ այդ հանդէսին փայլուն յաջողութեան համար։

Կարգադիր Յանձնաժողովոյն գանձապետութիւնն ստանձնած է Յովսէփ էֆէնտի Ազարեան, որ տասը տարիներէ ի վեր կը յօժարի, գնահատելի, անձնուիրութեամբ մը, կատարել այդ փափուկ ու ծանրաբեռ պաշտօնը։ Կարգադիր յանձնաժողովն այսօր ի նիստ կը գումարուի Ազարեան էֆէնտիի գրասենեակն, նախագահի ընտրութիւն կատարելու և հանդէսին վերաբերեալ վերջնական կարգադրութեամբք զբաղելու համար։ Ազարեան էֆէնտի իրեն աջակից ունի Խասեան Վահան էֆէնտին, որ Յանձնաժողովոյն քարտուղար ընտրուած է, և իր երիտասարդ անդամակիցներուն հետ, եռանդուն գործունէութիւն մը ցոյց կուտայ հանդէսին կազմակերպութեան համար նուիրելով ամեն աշխատութիւն։

Ինչպէս կ'երեւի այս աւուր Պաշտօնականաց մէջ, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է երկրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան շնորհել Պետական Խորհրդոյ անդամ Վսեմ. Նուրեան էֆէնտիին։

Նուրեան էֆէնտիի բազմաթիւ բարեկամներն ու համակրողները բերկրութեամբ պիտի իմանան պետական այդ վաղեմի ու տաղանդաւոր պաշտօնատարին կայսերական այս բարձր գնահատման արժանացած ըլլալն, որուն համար կը շնորհաւորենք զՆ. Վսեմութիւն։

Վաղը, կիրակի, Թէվքիֆիէի սրահին մէջ պիտի տրուի Խասգիւղի Ս. Ներսէսեան վարժարանին ի նպաստ նուագահանդէսը։ Աւելորդ է ըսել թէ ամեն խնամք տարուած է ճոխ յայտագիր մը պատրաստելու և ունկնդրաց քանի մը գեղեցիկ ժամեր անցընել տալու համար։ Բայց ապահովապէս ամենէն մեծ գրգիռը որ կարենայ այս առթիւ արուեստասէրներն ու կրթական գործին հետաքրքրուողները մղել սոյն նուագահանդէսին, Ներսէսեան վարժարանին անունն և այն հանրածանօթ վիճակն է ուր կը գտնուի հիմա։ Այս վարժարան, իր մատուցած ծառայութեան և օգուտին փոխարէն, շատ քիչ բան ընդունած է անոնցմէ որոնք երախտապարտ ըլլալու են իրեն, և իր արդի սրտաշարժ վիճակ՝ թէ նիւթականով և թէ շէնքով՝ կարծես դառն բողոք մըն է անոնց դէմ։ Սակայն ահա առիթն իր ոտքովը կուգայ կը ներկայանայ. Նուագահանդէսի ձեւին տակ այսօր Ներսէսեան վարժարանը օգնութեան ձեռք կը հայցէ իր բարերարներէն, ծովուն մէջ խեղդող այն մարդուն պէս՝ որ լողալ չգիտնալով ուրիշներուն օգնութեանը կ'ապաւինի։ Դոյզն մխիթարանք մը գոնէ այս հիւանդին, որուն համար վաղը պիտի հեծէ քնարն ու դաշնակն իր տխուր խաղերը պիտի հնչեցունէ։

Բերայի Կրթական Խնամակալութեան կողմանէ հետեւեալն հաղորդուած է մեզ ի հրատարակութիւն։

Բերայի աղջկանց Արուեստանոցը անջատելով իրմէ ուսումնական ճիւղը, նոր ծրագրով պիտի սկսի իւր դասերը, յառաջիկայ 1/13 փետրվար երկուշաբթի օրէ սկսեալ։

Աշակերտուհիք գրեթէ մի միայն զանազան ձեռագործերով և ձեւագիտութեամբ պիտի զբաղին ամբողջ օրը։ Մասնաւորապէս խնամք պիտի տարուի՝ ըստ նոր ծրագրի, որ փոքրիկ աղջիկներ ալ՝ երկու երեք տարուան շրջան մը բոլորելով, ըստ բաւականի գործնական հմտութիւն ստանան իրենց ընտրած ճիւղերու մէջ, և կարենան ամեն կերպիւ օգտակար ըլլալ իրենց ընտանեաց, ինչպէս Արուեստանոցի ուսմանց ընթացքը աւարտել ուզող աշակերտուհիք ալ դարձեալ համեմատաբար կարճագոյն միջոցի մը մէջ կարենան իբրեւ լաւ գործաւորուհիներ Արուեստանոցէն մեկնիլ։

Այն ծնողք՝ որք կը փափագին Արուեստանոց ղրկել իրենց աղջիկները, կը հրաւիրուին դիմել Բերայի Թաղական խորհրդարանը մինչեւ յառաջիկայ փետրվ. 15/27։

Պէօյիւքտէրէէն կը գրեն մեզ.

Չորեքշաբթի ու հինգշաբթի օրը դարձեալ տիրող սաստիկ սառնամանեաց եւ ձիւնին պատճառաւ, Թաղիս Պատ. Խնամակալութեան կողմանէ 2000 օխաէն աւելի ածուխ բաշխուեցաւ Պէօյիւքտէրէի և Սարըեար Նէնիմահալլէի մէջ բնակող 70 տան չափ աղքատ և չքաւոր ընտանեաց, որոց մէջ կը գտնուէին նաեւ Թուրք, յոյն, հրեայ և այլք։

Խեղճերն՝ որ կը ղփային սաստիկ ցրտոյն դէմ, անպատում խնդութեամբ լեցուելով լիաշուրթն կ'օրհնէին բոլոր նպաստող բարերարներն ու Պատ. Խնամակալներն ու Խնամակալուհիներն։

Հրատարակուեցաւ ՍՐԲՈՒՀԻ ՄԱՅՐԱՊԵՏ ԳՈՒԼՖԱՍԵԱՆԻ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ի Գրիգոր Մարգարեանէ, մայրապետին լուսանկար պատկերովը։ Գիրքին հասոյթովը շիրիմ մը պիտի կանգնուի բարեյիշատակ կնոջ գերեզմանին վրայ։ Այս նպատակի զրգիւ մըն է որ ամեն մարդ գնէ սոյն գրքոյկէն։ Կեդրոնատեղին է Զարդարեան գրատունը, կը գտնուի նաեւ ամեն գրավաճառաց քով։ Որբանոցին կնիքը չկրող օրինակներն անվաւեր են։ Գին 5 ղրուշ։ 393 13—20

Մեր գիտական աշխատակից Վ. Գալըքճեան էֆ. Աւե-Լէի դեկտեմբեր 27 ի թուոյն մէջ Բասթէօռի եօթանասնամեակին առթիւ հրատարակած յօդուածին ֆրանսերէն թարգմանութիւնն յարգելիս նամակաւ մը ուղղած էր նմա։

Մեծանուն գիտնականն, աշխարհի զանազան կողմերէն իր ստացած շնորհաւորական հազարաւոր նամակներուն մէջէն ուշադրութեան առած է նաեւ հայ երիտասարդին համեստ գիրն ու յօդուածն, և հաճած է իր այցետոմսը ղրկել Աւե-Լէի խմբագրատունը, սա ինքնագիր բառերով.

avec ses remerciements et ses vœux
L. P.

ԼՈՒԻ ԲԱՍԹԷՕՌ
ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԻՆ
ՄՇՏՆՋԵՆԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ
ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ ԱԿԱԴԵՄԻԻՆ
Տիւթօ փողոց. 25

Ինքնագիր մասը՝
Ավէք-սէ-րըմէրսիմանք-է-սէ-վէօ
Լ. Բ.

Գատըգիւղէն բարեսէր անձ մը երկու հազար օխա ածուխ նուիրած էր Գումգաբուի աղքատաց։ Այդ ածուխներ հինգշաբթի օրը բաշխուեցան ձեռամբ Փէնէրճեան Մեսրոպ էֆէնտիի։

Ներքին լուրեր

ՍԵԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Շագըր Թէքքէի կից գտնուած Էրթողրուլ մզկիթին մէջ։ Միջօրէին, Վեհ. Սուլթանը նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած և ուրբաթու աղօթքը կատարելէ յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին ռուսական դեսպանն, առաջին թարգմանն ու զինուորական կցորդը, անգլիական դեսպանատան առաջին թարգման Սըր Ալֆրէտ Սանտիսըն, աւստրիական ու իտալական դեսպանատանց պահակ շոգենաւերու հրամանատարք իրենց սպայներով, Թան լրագրոյ թղթակից Պ. Լէպան, Հանրային Պարտուց Վարչական ժողովին նախագահ Պ. Ֆայլարա ու կինը, պուլկարական գործակատարն և վաթսունի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ։

Ներկայից ոմանք սենեկապետաց միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Սալիսէի աստիճան տրուեցաւ Կէօչէեան Անտոն պէյի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Դատական Նախարարութեան վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազ Խալիլ պէյի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Պետական Խորհրդոյ անդամ Նուրեան էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ ֆրանսացի երեւելի վիրաբոյժ Տքթ. Բէանի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Փարիզու օսմանեան դեսպանատան բժիշկ Միհրան էֆէնտիի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Կէօչեան Անտոն պէյի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵՆՈՒՑՄՈՒՆՔ. — Երէկ, ուրբաթ, Սելամլըքի արարողութենէն յետոյ, ռումանական դեսպան Պ. Միխիլինեօ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցաւ։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ դեսպանատան մէջ երէկ գիշեր շքեղ հացկերոյթ մը տրուեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան գերմանական, անգլիական, իտալական ու սերպիական դեսպանք ու դեսպանուհիք, Վուտս և Հոպէ փաշաներն իրենց կիներով, գերմանական ու իտալական դեսպանատանց առաջին քարտուղարք ու առաջին թարգմանք իրենց կիներով, Պարսկական դեսպանատան խորհրդական Հասան խան, առաջին քարտուղար Արթաքի խան Նէվրուզ ու կինը, ընդհանուր հիւպատոս Իսմայիլ խան, առաջին թարգման Յովհաննէս խան և Ճիտտէի պարսկական հիւպատոս Հաճի Միրզա Հաշիմ խան։

ՍԷԼԻՄ ՄԷԼՀԱՄԷ էֆէնտի, նորընտիր Նախարարն անտառաց, հանքաց և երկրագործութեան, երէկ կայս. պալատ երթալով շնորհակալութիւն մատոյց և արժանացաւ կայսերական մեծարանաց։ Սէլիմ Մէլհամէ էֆէնտի այսօր առաջին անգամ ըլլալով իւր պաշտօնին գլուխը պիտի անցնի։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ երկաթուղւոյ պարտամուրհակներու վիճակահանութենէն շահող թիւերուն համար, որ ցարդ հարիւրէն յիսուն և ութ կը տրուէր, յետ այսօրիկ այդ գումարը հարիւրէն եօթանասուն և հինգի բարձրացնելու համար բանակցութիւնք կը կատարուին և եթէ համաձայնութիւն մը գոյանայ ըստ այնմ պիտի վճարուի։

ԹԱՀԻՐ ՓԱՇԱ, նախորդ հրամանատար Բ. զօրաբանակին, մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ ըլլալով, Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ Տքթ. Խորասանճեան էֆէնտի, հազարապետ Տքթ. Գասըր պէյ և գեղագործ մը նախընթաց օր Թահիր փաշայի ապարանքը գնացին և հարկ եղած դարմաններն ըրին։

ՆԱՑՍ. ՇՆՈՐՀ. — Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ աղքատաց ածուխ և այլ պիտոյքներ բաշխուելուն առթիւ, Պէշիկթաշի ու շրջակայ թաղերու բնակիչք երախտագիտութեան ուղերձ մը պատրաստելու վրայ են մատուցանելու համար յոտս կայսերական գահոյից։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ մաքսատան մէջ գործուած զեղծմանց համար հարցաքննութեան ենթարկուած պաշտօնեաներէ երկրորդ քարտուղար Մէհմէտ պէյ, մթերանոցի երկրորդ արձանագրիչ Լութֆի էֆէնտի և խուզարկիչ Եագուպ էֆէնտի իրենց յանցանքը խոստովանած են կ'ըսէ Սապահ։ Պատասխանատուութեան հրաւիրուած միւս պաշտօնեայք ևս կարգաւ պիտի հարցաքննուին։

ՀՆՏԱԽՏ. — Բէչլթաի օսմանեան ընդհանուր հիւպատոսը յունվար 24 թուականաւ հեռագրած է թէ ի Բէչլթա հինգ օրուան մէջ հնտախտէ տասնեւերեք դէպքեր ու տասը մահեր պատահած են։

Ամսէ մը ի վեր Տրապիզոնի, Բաթումի ու Նահանգին միւս կողմերուն մէջ հնտախտի ո և է դէպք ու մահ չէ պատահած։

ՀԱՄԻՏԻԷ ՀԵԾԵԼԱԳՈՒՆԴԵՐ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայած էր հարիւրի վերածել ցարդ կազմակերպեալ Համիտիյէ հեծելագնդոց յիսուն գունդերը։ Դ. զօրաբանակին հրամանատար Զէքի փաշա նոր գունդերու կազմակերպութիւնը կատարելով՝ հարկ եղած տեղեկագիրը ղրկած է Սպարապետութեան, որ նկատողութեան առած է զայնս և խորհրդակցութիւններ կը կատարէ։

ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԹ, Օսմ. Պանքայի ընդհ. տնօրէնն, իւր վերադարձին առթիւ կայս. պալատ երթալով՝ առաջին սենեկապետ Վսեմ. Հաճի Ալի պէյի միջոցաւ իւր խորին մեծարանքը մատոյց յոտս կայսերական գահոյից։

ՄԷՀՄԷՏ ՓԱՇԱ, փեսայ Վեհ. Սուլթանին և առաջին թիկնապահ, տակաւին ապաքինած չըլլալով, երէկ ներկայ չկրցաւ գտնուիլ Սելամլըքի հանդէսին։ Վեհ. Սուլթանն իւր թիկնապահներէն մին ղրկելով Մէհմէտ փաշայի ապարանքն, ողջախութիւնն հարցնել տուաւ։

ԾՈՎԱՅԻՆ Նախարար Վսեմ. Հասան փաշա տակաւին ապաքինած չըլլալով, երէկ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Սելամլըքի արարողութեան։ Վեհ. Սուլթանը յատուկ պաշտօնեայ մը ղրկելով Ն. Վսեմութեան ապարանքն ողջախութիւնն հարցնել տուաւ։

ՆԱՑՍ. ՀՈԳԱԾՈՒԹԻՒՆ. — Հնտախտ ի Բէչլթա և ի Մարսիլիա վերստին երեւան եկած ըլլալով, Վեհ. Սուլթանն հրամայած է ի Թուրքիա հաստատեալ քարանթինաներու գործադրութեանն ամենամեծ ուշադրութիւն ընել և եթէ իբրեւ անուշադրութեան արդիւնք հնտախտը Թուրքիոյ մէջ ճարակի, խիստ պատասխանատուութեան ենթարկել իրաց այդ վիճակին պատճառ եղող պաշտօնեաները։ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը կայս. սոյն Իրատէն հաղորդած է Առողջապահական վարչութեան, որ իւր կողմէ հարկ եղածը գրած է ձեռնհաս պաշտօնէից։

Պ. ՔԱՄԻԼԱ, որուն շնորհուած է Էնկիւրիէն ի Կեսարիա և Էսկիշէհիրէն ի Գոնիա շինուելիք երկաթուղւոյ մենաշնորհն, կայս. պալատ երթալով շնորհակալութիւն մատուցած է և արժանացած է կայս. մեծարանաց։ Կայս. Ֆէրմանը պատրաստուելու վրայ է։ Պ. Քամիլա այդ մենաշնորհին իրեն տրուիլը հեռագրաւ հաղորդած է, Գերմանիոյ Տէօյչ Պանք դրամատան և կայս. Ֆէրմանն ստանալուն պէս Պերլին պիտի երթայ։

ԶԱՆԹԱՅԻ երկրաշարժէն արկածելոց նպաստ հաւաքելու համար՝ մայրաքաղաքիս հելլենական դեսպան Պ. Մավրօկօրտաթօ նախընթաց գիշեր դեսպանատուն հրաւիրեց յոյն գաղթականութեան երեւելիներն, որոցմէ հանգանակիչ մասնախումբ մը կազմուեցաւ։ Ներկայք անմիջապէս 12,991 ֆրանքի գումար մը ստորագրեցին։

ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ կալուածական տուրքերու տնօրէն Պէքիր էֆէնտի, կ'ըսէ «Սապահ», Հաֆիզ գաւառակը ղրկուած է՝ տեղւոյն Գայմագամին դէմ եղած բողոքներու մասին նախնական քննութիւններ կատարելու համար։

—Նոյն թերթը կ'իմանայ թէ Նահանգին ոստիկան-զինուորաց հրամանատար Խուրշիտ փաշա Մարզուան գնացեր է ինչ ինչ կարեւոր քննութեանց կատարման համար։

ՀԱՐԻՒՐ երեսուն տարեկան մարդ մը տակաւին կապրի Տրապիզոնի նահանգին մէջ և կը պահէ իւր բոլոր ոյժերն։ Յիսուն տարի է ի վեր ոևէ հիւանդութիւն չէ տեսած։

ՓԼՈՒԶՈՒՄՆԵՐ. — Ի Բերա, Թաքսիմի Վալիտէ Չէշմէ փողոցը, փայտաշէն տունի մը քովի պատը երէկ կը փլչի յանկարծ։ Տան մէջ վեց հոգիէ բաղկացեալ հայ ընտանիք մը կը բնակէր, որ, այս փլուզումէն սարսափահար, իմաց կուտայ ոստիկանութեան։ Խեղճերը անմիջապէս դուրս կը հանուին տունէն՝ աւելի մեծ վտանգի մը առաջքն առնելու համար։ Արդարեւ, երէկ գիշեր, այդ տունին մէկ մասը կը կործանի կը փլչի։ Ոստիկանութիւնը կը փնտռէ այդ կիսափուլ տունին տէրերն որք էին Լամպօ և Նորիկ, զորս կը ձերբակալէ պատասխանատուութեան ենթարկելով։

—Նոյնպէս, երէկ գիշեր, փայտաշէն հին տուն մը, Ղալաթիա, Գամանտօ խանին ետեւը, որուն մէջ կը բնակէր չորս հոգիէ բաղկացեալ հրեայ ընտանիք մը, յանկարծ կը փլչի, և թէեւ խեղճերը կը շտապեն դուրս նետուիլ, բայց անոնցմէ մին փլատակներուն տակ կը մնայ եւ կը ճզմուի։

ԿԱՐԻՆԷՆ կը գրեն առ «Սապահ» թէ կալուածական դիւանի քարտուղարներէն Ճէմալէտտին, որ խեղդամահ եղած էր, սպանիչները ձերբակալուած են, որք են Գըլըճ Մէվլուտ, Գասապ Խալիլի որդի Համտի, Էմօ և Րիզա։ Ոճիրը գործուած է ասոնցմէ Րիզայի տան մէջ։ Ասոնց արարքը հաստատուած է փաստերով, բազմաթիւ վկայներով և ձերբակալելոց չորսին խոստովանութեամբը։ Ոճրին շարժառիթ եղած է չարագործաց կողմէ Ճէմալէտտին էֆէնտիի եղած ապօրէն առաջարկի մը մերժուիլը։ Չարագործք լաթով մը խեղդամահ ըրեր են և յետոյ տունէն 20 մեթր հեռուն տանելով ճամբուն վրայ ձգեր են իրենց զոհը։

ԽԱԲԵԲԱՅՈՒԹԻՒՆ. — Տէֆթէրտար բնակող աղջիկ մը սէր կը կապէ հագուած սրգուած և վայելչադէմ երիտասարդի մը, որ գործը կ'եփէ աղջկանը հետ։ Գիտնալով որ անիկա բաւական գոհարեղէն և դրամ ունի, կը մտածէ որ ինչպէս ձեռք անցունէ զայն. խորհուրդ մը կը յղանայ, զոր կը փութայ ի գործ դնել։ Ճշմարիտ սիրահարի մը ամենէն հրապուրիչ ձեւերովը կը յայտնէ օրիորդ Վիրժինիին թէ իր ծնողքը մտադիր են զինքն ամուսնացնել հարուստ ընտանիքէ աղջկան մը հետ, բայց որովհետեւ ինք իրմէ զատ մէկը չը սիրեր, ուստի հաւանութիւն կուտա՞յ իրեն հետ հեռանալու Պոլսէն և Մարսիլիա երթալու, ուր երջանիկ պիտի ըլլային։ Մանկամարդ աղջիկը, սէրէն կուրցած, անմիջապէս կը հաւանի։

Այն ատեն երիտասարդը կ'ըսէ.

—Իմին աղուորիկ նոնոյս, աւասիկ ես կ'երթամ կոր, վաղը Մարսիլիաի շոգենաւ կայ, դուն պէտք եղած բաներն ա՛ռ եւ նաւամատոյց իջիր. ես հոն կը սպասեմ քեզի։

Եւ տաք համբոյրով մը կը բաժնուին իրարմէ։

Հետեւեալ օրը, սիրահարը շոգեմակոյկով Տէֆթէրտար կուգայ, ուսկից ճամբայ կ'ելնէ իր սիրուհիին հետ որ հետն առած էր իր գոհարները փոքր պայուսակի մը մէջ։ Երբ շոգեմակոյկը Գումգաբուի առջեւ կը հասնի, երիտասարդն առարկելով թէ իր մէկ բարեկամը պիտի տեսնէ, դուրս կ'ելնէ, բայց ա՛լ չի դառնար։ Խե՛ղճ աղջիկը կը սպասէ ի զուր, և նաւապետն ալ՝ գործին մէջ խաղ մը ըլլալը նշմարելով՝ ստակը անկից կ'ուզէ։ Վիրժինի իր պայուսակը կը փնտռէ, բայց ան ալ անհետ եղած էր սիրահարին հետ։

Խաբեբայ սիրահարը, որ Աւետիս անուն Վանցի մըն է, ձերբակալուած է։

ՁՄԵՌՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ. — Էնկիւրիէն կը գրեն թէ անցեալ չորեքշաբթի ձիւնախառն փոթորիկ մը սկսելով մինչեւ ուրբաթ տեւեր և ձիւնին բարձրութիւնը մէկուկէս երկու մեթրի հասեր է։ Ջերմաչափը զերոյէն վար մինչեւ 18—20 աստիճան իջեր է։ Ձմեռուան սաստկութեան պատճառաւ փայտի և ածուխի գինը տարապայման կերպիւ բարձրացեր է։ Նահանգին ներսերն եւս սաստիկ ձմեռ կ'ընէ և առատ ձիւն տեղացած է, այնպէս որ Ամասիոյ Թղթատարը Էնկիւրիէն մինչեւ Գալէճիք որ տասը ժամ հեռաւորութիւն ունի, չորս օրէն կրցեր է երթալ։ Երկաթուղին եւս մէկ քանի օրուան յապաղում մը կրեր է։

Մալաթիայէն կը գրեն թէ Պէհէսնի գաւառակին մէջ տասն և եօթն օր անընդհատ անձրեւ տեղալով գաւառակին մէջ, տեղէն անցնող գետակը յորդեր և քարուկիր եօթը կամուրջներ, ութ խանութներ, ջաղացք մը և եօթը տուներ փլցուցեր է, սակայն մարդու կորուստ չէ պատահեր։ Խարբերդի կուսակալը գրած է տեղւոյն գայմագամին ամեն կերպիւ օգնել վնասելոց։

—Տէրսիմի նախնական դատարանի գործադիր պաշտօնէին բարապանը՝ Հաճի Հասան էֆէնտի գաւառին կեդրոնէն Չմըշկածագ երթալու պահուն սառեր է։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութիւնը, կ'ըսէ «Թարիք», տեղեկանալով որ Զմիւռնիոյ օտար ապրանաց մաքսատան մէջ բազմաթիւ ապրանքներէ պակաս տուրք առնուած է ի վնաս մաքսային հասոյթներուն, մաքսային քննիչ Հիլմի պէյը Զմիւռնիա պիտի ղրկէ քննութիւններ կատարելու համար։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ Դրան բոլոր պաշտօնեից ու քարտուղարաց ինչպէս նաեւ զինուորական հրամանատարաց ու սպայից ամբողջ ամսաթոշակներն մինչեւ դեկտեմբեր վճարուած են և այսօր ալ յունուարի ամսաթոշակը պիտի վճարուի։

ՏՈՔԹ. ՊԱՃԱՃԵԱՆ ԷՖ. հաստատուած է ի Բերա, Բանկալթի, Թուրնա փողոց 26 թիւ տունը ուր ամեն օր՝ առաւօտները, իսկ երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը առաւօտները մինչեւ ժամը 7 Պօլիս Պահճէ քարու Զալըբեան Պօղոս էֆէնտիի եւ 7 էն մինչեւ 10 Թօփհանէ Ա. Դօլօլեան էֆէնտիի դեղարանը իրեն դիմող ամեն տեսակ հիւանդները կը դարմանէ վիրաբուժական գործողութիւններ ալ կատարելով ի հարկին։ Ուրբաթ օրերը Զալըբեան եւ երկուշաբթի օրերը Դօլօլեան դեղարանները ձրիաբար հիւանդը կ'ընդունունին։ 2—3

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Հնտախտ է Մարսիլիա

ՄԱՐՍԻԼԻԱ, 10 Փետր. — Հոս ծագած հնտախտին բուն ասիական համաճարակն ըլլալն այլ եւս անտարակուսելի է։ Երկուշաբթի 12 անձինք մեռան, և երեքշաբթի 37 անձինք բռնուելով, 12ը մեռան։

ՊՐԷՄԷՆ. — Հարաւային Ամերիկայէն եկող շոգենաւու մը մէջ դեղին տենդէ մարդիկ բռնուեր են։

ՓԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Կայսրն ու Կայսրուհին Անիչքինի պալատին մէջ վերջին անգամ ընդունեցին Պուխարայի էմիրն, որուն հետ էին իւր որդին և Պուխարայի երեւելիք։ Էմիրն հրաժեշտի ողջոյնը տուաւ, և Սեւաստոփոլ և Օտեսա ուղեւորեցաւ։

ՓԱՐԻԶ. — Մայրագոյն ձախակողմն որոշեց հարցապնդում մ'ուղղել կառավարութեան, Պ. Ռուվիէի անպարտ արձակման դէպքին և Պ. Քավէնեաքի ճառին յառաջ բերած անորոշ կացութիւնը ցրելու համար։ Կառավարութիւնը կ'ուզէ որ հարցապնդում մը տեղի ունենայ։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 30 Յունուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
3 ամիս Լոնտրայի վրայ		110 5/8
3 » Փարիզի	»	22 75
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ		
Երէկ երեկոյ գոց. [Միաց. Դ. Սէրի]		24 13½
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	26 16
Սէս օրին	»	24 16½
Թահվիլաթ Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		84 04
» ժամ 5ին		84 04
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ		
Փոխա թեւն	Սէրի	56
	»	33 ¼
		24 16
ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹ		
Սսսիէնէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	5 14
Քրէտի ժէնէրալ	»	7 35
Պանք տը Բոնս.	»	4 33
Կօս. Նամէ է վալէօր	»	4 22
Ռէժի	»	16 18
Թրամուէյ	»	590
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	93
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		69

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 10 Փետրուար

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	97 95
» » 4½ %	106 52
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	22 15
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	468 75
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	— —
Օսմանեան երկաթուղի	92 87
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	370
Պանք Օթօման	584 06
Քրէտի Լիոնէ	763
Իտալական Ռանթ 5 %	91 50
Եգիպտական միացեալ	500 31
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 145
Օսմանիյէ Օսմանեան քօնսօլիտէ)	384 37
ԼՈՆՏՈՆ, 10	
Անգլ. քօնսօլիտէ	99 06
Օսմ. » Սէրի Դ.	21 93
» » Ա.	56
» » Բ.	33 ¼
» » Դ.	22 ¾
Օսմ. փոխառութիւն 1871	98 ½
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լօն)	95 ½
Պանք Օթօման	13 31
Այտընի երկաթուղի	17 5/8
Կասապայի երկաթուղի	14
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիյէ)	99 ¼
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	— —
Տօմանիալ (փոխառ. Ռոչիլտ)	103 ½
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 312
ՊԵՐԼԻՆ, 10	
Օսմանեան երկաթուղի	93 40
Օսմ. Ռէժի	185
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 350
» Փարիզի »	80 95

ՓԱՐԻԶ ՓԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

ՓԱՐԻԶ, 11 Փետրուար

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	97 87
Եգիպտական միացեալ	— —
Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	22 20
Օսմ. երկաթուղի	93 62
Օսմ. Ռէժի	— —
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	— —
Բրիօրիթէ Թիւրք	— —
Պանք Օթօման	585 62
Օսմանիյէ	— —

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ԻՍԱՀԱԿ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

«Այսօր տօն է Սրբոյն Իսահակայ Հայրապետի»։ Եթէ Հայոց ազգին մէջ կայ մարդ մը որ ծառայած ըլլայ երկար ժամանակ, արդիւնաւորապէս ծառայած ըլլայ, այս մարդն է Իսահակ կաթողիկոս։ Էր սա զաւակ Ներսէս ՄԵԾ կոչուած կաթողիկոսի որքան որ Ներսէս ազգէն ընդունեցաւ մեծ մակդիրը, վասնզի անխնամ աղքատներ, հիւանդներ, ուրուկներ, յաւագարներ, վերջապէս դժբաղդութեանց և աշխարհի փորձութեանց ենթարկուած անձեր պաշտպանեց ու պատսպարեց և դժբախտներն ամփոփեց, ժողովեց ու գետեղեց այն տեղերուն մէջ, որք ՎԱՆՔ այսօր կ'անուանուին, այլ սակայն Ներսէսի մեծագոյն փառքն եղաւ իւր զաւակն՝ Իսահակ։ Սա կաթողիկոսական բարձրագոյն աստիճանին բարձրանալէն յետոյ, տեսաւ որ իւր հայրական խնամոց յանձնուած հայ ժողովուրդն իւր կրօնական պարտաւորութիւնները կատարելու համար չունի միջոցներ, մանաւանդ Ս. Գիրքը ընթեռնլով և իւր հոգին ի լոյս Բանին կենաց պարարելու համար չունի գիր։ Սուրբ գրքի թարգմանութեան պէտքն ու կարօտը կար․ ահա այս հոգեւոր բարութիւնն ընելու համար իւր ժողովրդեան, Մեսրովպ վարդապետը քաջալերեց, որ Հայոց գրերը գտնելու և այդ գրերով Աստուածաշունչը թարգմանելով՝ ժողովրդեան հոգեւոր գերագոյն ծառայութիւն մը ընելու աշխատութիւնն ունենայ։

Իսահակ կաթողիկոս ուրախութեամբ տեսաւ Հայ գրերու գիւտը, ուստի ըսկսաւ խւկոյն թարգմանել Աստուածաշունչը և առ ի չգոյէ Յոյն ընտիր բնագիրներու՝ Ասորիէն սկսաւ թարգմանութիւնը, մինչեւ որ Կ․ Պոլսէն բերուեցաւ Յոյն լեզուով ընտիր բնագիր մը, որոյ վրայէն սրբագրեց Ասորական թարգմանութիւնը։ Իսահակ Հայրապետ իւր այս թարգմանութեան գործակից ունեցաւ թէ Մեսրովպ վարդապետ Մաշտոց և թէ իւր երեք աշակերտներն որոց համար խնամք տարած էր զրկելով զնոսա յԱթէնս և յԱղեքսանդրիա Յոյն լեզուն ուսանելու համար։

Այլ Իսահակ կաթողիկոսի այս փառքէն զատ ուրիշ մէկ մեծագոյն փառքը կայ, ժողովուրդը կը սիրէր երգը, ուստի քրմական ու կռապաշտական անոտի երգերէ ժողովուրդը զգուշացնելու համար, արդի Շարականին հիմը դրաւ։ Ինք եղանակեց Ութը Ձայները, իրենն են Աւագ-Շաբաթու սքանչելի Շարականները, որոց իմաստի վսեմութիւնն և եղանակի զմայլական ելեւէջներն կը հաստատեն թէ այս կաթողիկոսն ոչ թէ միայն քաջ գիտնական բանաստեղծ մըն էր, այլ և քաջ երաժիշտ։

Իսահակայ են նմանապէս այն պատուական ճառերն ու մեկնութիւններն որովք կը ճշդուին Հայոց եկեղեցւոյն գրեթէ բոլոր արարողութեանց ձեւերու հնութիւնը, մանաւանդ մեր Պատարագամատոյցի ինչ ինչ մասերն են յաւիտենական փառապսակ այս արդիւնաշատ և պատուական կաթողիկոսի։

Մեռաւ ճիշդ այն օրն երբ ծնած էր, հանգիստեան եղաւ թաղումը եւ բոլոր հայ ժողովուրդը ողբացին այս Հայրապետին մահը։ Դեռ մինչեւ այսօր գեղջուկներ կը յիշեն այս Հայրապետը և կ'անուանեն բարեկենդանի Մեծ-Պապն կամ Աբօ, այսինքն Հայրապետ։

ՆԱՀԱՊԵՏ

ՌՈՒՍԻԱՅԵՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ռուսերը, թէեւ վարժուած օդին անկարգութիւններուն ու ժամանակին սառնամանիքներուն, կը սրտնջան այս անօրինակ ձմեռէն։ Արդարեւ, որոտումին ու կայծակներուն յաջորդած է ձիւնը՝ Կովկասի պարանոցին մէջ։ Ձիւներու կուտակումը կ'արգիլէ կառախումբերու երթեւեկը։ Օտեսայի, Թէոդոսիոյ ու Եւպատորիոյ նաւահանգիստները սառոյց պատած են։ Սեւ ծովը, յարատեւ զայրոյթով, կուլ տուած է սոսկալի քանակութեամբ շոգենաւեր և նաւեր, և անոնք որ յաջողած են նաւահանգիստ մտնել, ծովային ուրուականներու կերպարանք ունէին, վասն զի ալիքները կը սառէին քանի որ խուժէին նաւակամուրջին և պարաններուն վրայ։

Կեդրոնական ու հիւսիսային մասերուն մէջ ձիւնախառն ամպրոպները կը մոլորեցնեն ուղեւորներն և յաճախ շատ զոհեր կ'ընէ։

Այս սոսկալի եղանակ չէ աշխատած Պուխարայի էմիրն որ, այս պահուս, հետաքրքրութեան առարկայ է ի Փեթերպուրկ։

Արդէն, այս իշխան միշտ փաթթուած է տաք չքեղ հանդերձներու մէջ։ Նեւայի ջուրերուն օրհնութեան հանդիսաւոր արարողութեան օրն հագած զգեստն հազարջագոյն թաւիշէ էր համակ մարգարտայեռ, մէջքի ոսկեհուռ գօտին պճնուած էր խոշոր սուտակներով և սափիրաներով, և սուրը՝ մարգարտազարդ և ադամանդակուռ։ Ոսկեհիւս շղարշէ գլխանոց մը, մարգարտայեռ, դուրս կը ցուցնէր անոր թուխ գլուխն և սեւ մետաքսաւէտ մօրուքը։

Անթիւ ընծայներուն մէջ զորս էմիրը նուիրած է Ցարին, կը նշմարուին շողշողուն սուր մը որուն երախակալն ու պատեանն ադամանդազարդ ոսկի է, Ցարուհիին համար արեւարգել մը՝ համակ մարգարտայեռ, արծաթէ և ոսկիէ կիսաուածանկարեալ հրաշալի արկղիկներ, Բարուքալի մուշտակներ, գոհարազարդ մանեակներ որք Պուխարական գոհարագործութեան հրաշակերտներ են։ Այս մանեակներ Ցարուհին և իր աղջիկներուն՝ Քսենիա և Օլկա մեծ-դքսուհիներուն համար են։ Մեծ-դուքսերն ընդունած են ձիեր՝ մետաքսով և մեծագին քարերով ասպազինեալ։

Ցարն և Ցարուհին, Միքել ապարանին մէջ, քննած են սառնեմէկ ձիերը, զորս էմիրն ընծայած է, ինչպէս նաեւ աշագին վրան մը, մեծագին կերպասներով ու գորգերով շինուած։ Էմիրն այնքան ընծայներ բերած է հետը, որ Ձմեռնային պալատին մէկ քանի սենեակները լեցեր են անոր թանկագին բեռներով։

Ձմեռնային պալատին մէջ չքեղ հագկերոյթ մը տրուած է Ցարին կողմէ ի պատիւ էմիրին, որ այս առթիւ ոսկեզարդ չուխայէ վերարկու մըն էր հագած․ կուրծքին վրայ կը փայլէին Ճերմակ-Արծիւի և Ս․ Աղեքսանդր Նեվսքիի պատուանշանները։ Էմիրը նստած էր կայսրուհիին քով։

ԹԷ ԻՆՉՈ՞Ւ
ՃԱԿԱՏԱԳԻՐԸ ՉԸ ՓՈԽՈՒԻՐ

Կրեղենց Մըղտէս Բարսեղը դեռ նոր էր վերադարձած պանդխտութենէն․ գործին մօտէն տեղեկութիւն ունեցող անձինք կը հաստատէին թէ «վերջին տարիներու մէջ երկու երեք հազար ոսկւոյ մօտ չահ մը ըրած էր բուրդի առուտուրէն», իր նստուածքի յանկարծական փոփոխութիւնը, չուխայէ զգեստները, գործած երկու ձիերն ու մէկ քանի սպասաւորներն ալ արդէն նոյնը կը հաստատէին։

Անզգալաբար բարձրացած էր հասարակ դասակարգէն և օր ըստ օրէ շողոքորթ կսկսէր տեղացի ազնուականութեան հետ, սակայն ինքն ալ բոլորովին գործը չը գիտցող մարդ չէր, պանդխտութենէ վերադարձէն երկու շաբաթ վերջ, համադամ խորտիկներով ճաշ մը տուաւ իր տան մէջ հասարակ աղքատաց, եւ եկեղեցին, կղերն ու եկեղեցւոյ սպասաւորները սիրաշահեցաւ առատ նուէրներով, պարգեւ մը որ իրաւունք տուաւ իրեն, ազնուական դասուն հետ միասին մանաւորաբար նշխար մաս ստանալ պատարագի ժամանակ, եւ բերեւ չորպաճի, եկեղեցւոյ դարպասը (1) ղըլբոցական գործոց վրայ տեղի ունեցած վիճաբանութեանց մասնակցիլ։

Մըղտէս Պէտրէն, որ ժամանակին ամենէն սաստիկ պոռացողներէն էր ժողովականաց մէջ, ամբած մնացած էր նոր հերոսին հանդէպ։ Հազիւ վեց ամիս կար դարպաս ոտք կոխելուն, և ահա ամէնքն ալ ափ ի բերան մնացած էին Մըղտէս Բարսեղին ճարտար լեզուին առջեւ, ստենտորեան ձայնը մինչեւ դրացիներուն տուները արձագանգ կ'ուտար, և ոչ ոք կարող էր մենութիւն տալ խիստ քիպար լեզուին․ յաճախ օտար խրթին բառերով կը համեմէր իր ընդդիմաբանութիւնները, և երկու խօսքին մէկ «զապոլ չեմ ըներ» «բրօթէսթ կընեմ» եայլնոներով կը կարկեցնէր ընդդիմախօսները։

Ժողովականներէն իրեն տարակարծիք եղողները, եթէ երկիւղքէն զրկուած պատուհաս մը կը համարէին զինքը, գէթ կուսակիցներուն, եւ աղքատ դասակարգին ալ ուրախութենէն ոտքը գետին չէր հասներ այսպիսի «ապուքաթ» պաշտպան մը ունենալուն համար, որոյ բասծներէն ոչ ոք բան մը կրնար հասկնալ, և ոչ ոք ալ կը համարձակէր իր բառերով ընդդիմախօսել։

Այս ամեն առաւելութիւնները, սուղ ժամանակի մէջ փոխած էին իր պատուանունը, և Կրեղենց Մըղտէս Բարսեղը, Հաճի Բարսեղ աղա դարձած՝ ծանր ծանր կը քալէր փողոցէն, աջուձախ բարեւելով աղքատ գործաւորները, իւրաքանչիւրը ուրոյն բարեկամական ձեւերով։

* *

Հաճի Բարսեղ աղային ծնողայը համար, այսչափ բարեբախտութեանց լրումը իրենց մէկ հատիկ զաւկին երջանիկ ամուսնութեամբը պիտի կատարուէր, և որուն գործադրութեանը համար շատ դժուարութեանց չը բախեցան, մէկ երկու ամսուան բանակցութիւններէ վերջ, նշանելով զայն քաղաքին ամենահարուստ մէկ չորպաճիին գեղանի դստեր՝ Աննային հետ։

Տեղական վաղեմի սովորութեանց համեմատ իբր նշան բուռն սիրոյ, Հաճի Բարսեղ պարտաւորուած էր մերթ ընդ մերթ այցելել իր խօսեցեալին, և զոր չափազանց ջերմեռանդութեամբ կը գործադրէր չաբաթը մէկ երկու գիշեր զաղտագողի մտնելով Աննայի ննջասենեակը և մինչեւ արշալոյս առանձինն մնալով հոն (2)։

Պէտք էր ըսել, գեղանի նշանածին մօտ Հաճի Բարսեղին թափած լեզուները, վէպ մը առեւտրական յաջողութենէն, միջադէպ մը անպարտելի քաջութենէն, հատուած մը կարկեցուցիչ ճարտարախօսութենէն, և ահա անողոք արշալոյսը կ'ուգար բաժնել այս երկու սիրարբշիռ էակներն իրարմէ, որք սակայն շատ քիչ անգամ պատեհութիւն կ'ունենային սիրոյ խօսքն իսկ ընել․ որովհետեւ հեզ մը որ Հաճի Բարսեղ խօսքերու հեղեղը դուրս ժայթքեցնէր, հրաշքանց Աննան ժամերով բերանաբաց լուռ ու մունջ կը յափշտակուէր նշանածին վրայ, և չէր մտաբերեր իսկ պատուասիրել իր պաշտելին, ցորեկէ պատրաստած զանազան մրգեղէններովը։

Երկու խօսեցեալներուն համար գրեթէ տարիներու համապատասխան էին միջանկեալ օրերը․ Հաճի Բարսեղ զբաղումներ ունէր․ չուկայ կ'երթար, մարդ կը տեսնէր, կ'առնէր, կու տար, վերջապէս օրը կ'անցնէր․ հապա խեղճ Աննա՞ն, որ նշանուելէն ի վեր ամբողջ էութեամբը նուիրուած անձնման նշանածին, գիշեր ցորեկ անոր վրայ միայն կը խորհէր, ե՞ինչպէս սպասէր յաջորդ ժամադրութեան․ ուստի ուրիշ միջոց չէր մնացած իրեն, եթէ ոչ անոր միտ անոր համար, ծաղկանկար գուլպայներ հիւսել, թաշկինակներ նկարել, քսակներ բանել և ծնողքը քնացնելէ վերջ ժամերով արթուն սպասել որոշեալ նշանի մը, կամ մեղմ սոյլի մը, որմէ անմիջապէս յետոյ արդէն դուռը բացուած կ'ըլլար սպասաւորներու կողմէ, և երկու բաբախող սրտեր իրարու կը փարէին գիշերուան խաւարութեան մէջ։

Այն ատեն Բարսեղ ու Աննա դէմդէմի նստած երկար ժամանակ անյագաբար կը դիտէին զիրար ու մանկամարդ լուսին անվերջանալի մեղսգրանքներուն թէ անտարբեր էր իր նկատմամբ, թէ օրերով կ'ուշացնէր իր այցելութիւնները, թէ յաճախ չէր կրնար առնել իրմէ կարօտը են են, սիրաբբշիռ համբոյրներով կը պատասխանէր երիտասարդը, հպարտ գոհունակութեամբ մը, շոյելով սիրուհւոյն ճակտին վրայ ցիրուցան սփռուած վարսերը։ Սիրոյ վսեմութիւնը իր գագաթնակէտին հասած էր այս երկու անկեղծ սրտերու մէջ, եւ Աննա իր նշանածին նկատմամբ դրացիներէ լսած գովեստները կրկնելով Հաճի Բարսեղին, գրեթէ կ'ամչցնէր այս վերջինը եւ երկուքը մէկէն կը խոստովանէին թէ «չատ երջանիկ ենք»։ Այն միակ վայրկեանը, որ մտահոգութիւն կը պատճառէր Աննային, մեկնելու ժամն էր․ չէ թէ անոր համար որ պիտի զրկուէր նշանածին տեսութենէն—որովհետեւ երեք օր վերջ դարձեալ կուգար—այլ մանաւանդ որ քաղաքին աւանդական սովորոյթին համեմատ, դրացի երիտասարդներ եթէ կ'առնէին որ իրենց մօտերը «նշանած տեսնելու» արարողութիւնը կը կատարուի․ մինչեւ ի լոյս կ'սպասէին, ամէն հաւանական անցքերու վրայ պահապաններ կանգնեցնելով․ դուրս ելլելուն պէս կը բռնէին երիտասարդը, ու առօք փառօք կը ծեծէին։ Սակայն անտեղի էին օրիորդին այս առթիւ տածած երկիւղները․ որովհետեւ Հաճի Բարսեղը բերեւ խորամանկ միրահար, չրջահայեաց հեռատեսութիւնով, վաղուց կաշառած էր թաղին սրիկաները, և յաճախ անոնց օգնութեամբ ու ձեռնտուութեամբ կ'երթեւեկէր գիշերները․ բայց այս մասին երկու նշանածներ փափկանկատութեամբ, իրարու ո և է խօսք բացած չէին․ Աննա վախնալով վիրաւորել երիտասարդին առնական արժանապատուութիւնը, և Հաճի Բարսեղ չը գիտնալով, այդպիսի կնամարդի երկչոտութեան մը խօսքն իսկ ընել։

* *

Այն քաղաքը, ուր տեղի կ'ունենային այս անցքերը, պաշարուած է լերկ ու անհարթ լեռներով, և ժայռուտ ապառաժներով, իբր կարի սահմանափակ գիւղօրէից մէջ կարելի չէ տեսնել, ոչ երկրագործութեան յարմար արտեր, և ոչ ալ արգասաբեր դաշտեր, և որովհետեւ վաճառաշահ քաղաքի մը ամէն տեսակ առաւելութիւններէն զուրկ է իր հաղորդակցութիւններէ հեռի յետս ինկած դիրքովը, ուստի առհասարակ ամէն դասակարգի բնակիչներն սփիռուած են այլ և այլ երկիրներ պանդխտելով ապրուստ ճարել․ իսկ ամէն անոնք, որ չեն յօժարիր դուրս ելլել իրենց քաղաքէն, կամ ընկերներ ունենալու են դուրսը իրենց հաշւոյն աշխատող, եւ կամ ապրուստի ուրիշ միջոց մը, որովհետեւ այն քաղաքին մէջ սոսկ չահելը բացարձակապէս անկարելի է։

Երեք տարին անցած էր Հաճի Բարսեղին իր երկիրը վերադառնալուն, և այդքան ժամանակ չռայլութեամբ սոսկ ծախսելէ ի զատ, ո՛ և է գործի պարապած չէր, իր չորպաճիութիւնը, նոր չինել տուած տունը, նշանտուքն ու ամուսնական հրաւէրները սուղի նստած էին իրեն, և քանի որ ստակները պակսէին, այնչափ ալ մտահոգութիւնը կ'աւելնար։ Թէեւ վստահ բաղդին վրայ, ինքզինքը անհոգութեան տուած կը չարունակէր իր բարձրամ կենցաղը, սակայն հեռատես նախանձորդները կամաց կամաց չարագուշակութիւններու սկսած էին, մանաւանդ փոխանորդաբար իր գործերը վարող անհաւատարիմ ընկերոջը ցուցուցած մեծաքանակ վնասը տարածուած էր ամբողջ հասարակութեան բերանը, և չատ գիշերներ այլ և այլ ընկերութիւններու մէջ այդ գեղծումն էր խնդրոյ նիւթը։

Դժբաղդութիւնները, կարծես յաջողութեան կարգով կը յաջորդէին իրարու, և հասարակութիւնը ինչպէս որ անգիտակցաբար բարձրացուցած էր զինք, այժմ փութկոտ հակամիտութիւն մը կը ցուցնէր իր նախկին խոնարհ վիճակին մէջ տեսնելու Կրեղենց Մըղտէս Բարսեղը, այլ եւս եկեղեցւոյ դարպասին մէջ չէր լսուէր իր ձայնը, և ոչ ալ ընկերութեանց մէջ խրոխտ յոխորտանքները․ առանց և ոչ մէկէ մը մերժուելու, լուռ կուտար հասարակաց վայրերէն, և երեսը կը պահէր բարեկամներէն, այն միակ վէրքը որ սիրտը կը մրմռքէր, այս դժբաղդ անյաջողութեանց մինչեւ Աննային ականջը հասնելու հաւանականութեան երկիւղն էր, և որուն համար երկար ժամանակներէ հետէ դադրեցուցած էր իր այցելութիւնը նշանածին տունը։

Գիշերները յաճախ անկողնոյն վրայ փռուած կը թաղուէր մտատանջութեանց խորերը, և միակ ելք՝ դարձեալ պանդխտելուն մէջ կը գտնէր, սակայն ինչպէ՞ս բացատրէր իր վիճակն Աննային առանց ամուսնութիւնը վտանգելու, օրերով կը տանջուէր այս խնդիրներուն մէջ, և ամէն օր վաղուան կը յետաձգէր գործադրութիւնը։ Վերջապէս այս անորոշ վիճակէն ազատելու համար ամէն զգուշութիւն աչքէն առած, ժամադրութիւն մը խնդրեց Աննային հօրմէն և ամէն բան մանրամասնօրէն պարզեց անոր՝ թէ ընկերը իրեն խարդախութիւն ըրած էր, թէ բոլոր գործերը երեսի վրայ մնացած էին, թէ այլ եւս հոն դիզելիքը իրեն համար կորուստ կը նշանակէր, թէ մէկ տարուան համար հրաման կը խնդրէր աներոջմէ, ընկերին քով երթալով գործերը կարգադրելէ վերջ, վերադարձին հարսնիք ընելու, և թէ քաջայոյս էր որ այս տարաձայնութիւնները երբեք ազդեցութիւն չպիտի ընէին, իրենց խնամութեանն ու նորահաստատ ազգականութեանը վրայ։

Մըղտէս Բարսեղն իւր ճառն աւարտելէ վերջ, դատաւորին արտասանելիք վճռոյն անհամբեր սպասող ամբաստանեալի մը նման, ակնդէտ կ'սպասէր Աննային հօր տալիք պատասխանին և ահա անողոք մարդը կատարեալ պաղութեամբ և լակոնական ոճով ըսաւ թէ՝ «ամէն մարդ ազատ է իր գործն ուզածին պէս կարգադրելու» և ոտքի վրայ ելլելով, գնաց հեռացաւ։

Բարսեղ հասկցաւ ամէն բան, թէ այլ եւս պէտք էր յոյսը կտրել Աննան կընութեան առնելէ, ուստի յաջորդ օրն իսկ հեռացաւ երկիրէն դարձեալ իր նախկին փառաւոր վիճակին մէջ վերադառնալու հաստատ մտադրութիւնով։ Իսկ թշուառ Աննան շաբաթներով արթուն՝ դրան ետին սպասեց վերջ, երբ տեսաւ որ նշանածը ալ չուգեր իրեն այցելել, և մանաւանդ միշտ չափազանցուած կերպով լսելով Հաճի Բարսեղին պատահած դժբաղդութիւններն, սրտին ցաւէն չէր գիտեր թէ ի՛նչ պէտք էր ընէ․ հարիւր անգամ փորձուեցաւ իր ամբողջ օժիտը, ոսկիներն ու զարդերը զրկել նշանածին, և աղաչել որ եթէ ասոնցմով ալ չը կրնար գործերը չտկել, աւելին պիտի ընէ․ պիտի աղաղակէ, լայ, ողբայ, խոստանայ և ո՛վ և է միջոցով դրամ կորզէ մօրմէն ու քոյրերէն—հօրն առջեւ այդպիսի խօսք մը արտասանել քրէական յանցանք էր—ու իրեն հասցնէ, և եթէ ասոնցմով ալ չըլլայ, ինքը զոհ է հացն աղին թաթխել ուտելէ և միշտ իրեն հետ ապրելէ․ սակայն զո՞ր յուսէր, ո՞ւր էր Բարսեղ, նա վաղուց հեռացած էր անկից, անմխիթար սուգի մէջ թողլով թշուառ սիրուհին։

Հազիւ երկու շաբաթ անցած էր Բարսեղին հեռանալէն, երբ գիշեր մը Աննային հայրը զաժան դէմքով ներս մտնելով կանչեց․

—Աննա՛, տա չան լակոտը փախեր է կըսեն կոր, զաթը եւ էդընցէ (ատանկ) չափազանցներու հետ պարեւ ասծոպարին չէր ըներ եա, նէ իսկ քուկ խօսքիտ ուզմէ եղանք․ չափո՞ւխս, հըմըձնուկըրընէ թէզը չը կայ, սըւօնց նշանէ ինչ կ'օբինին ուտելիք է եռ դրկեցէք որ ինծ (երթայ) Աննան ո՞ւր է․ կրակ մը թօ պէրէ չուլուխսա։

Աւելորդ է ըսել թէ նոյն օրը գործադրուեցաւ հօր հրամանն, և Աննա այլ եւս Բարսեղին նշանածը չէր ըստ օրինի։

* *

Այս դէպքերէն իբր չորս տարի վերջ ձմրան երկուշաբթի առաւօտ մը, երբ այն կլիմաներուն յատուկ եղող սաստկաշունչ քամին սառեցնելով ամբողջ բնութիւնը, հետզհետէ իր ազդեցութիւնը մարդիկներու վրայ եւս ներգործել կ'սպառնար, կէս գիշերէն երկու ժամ վերջ անագին զանգիւն, զուշում ու խրախանցում կը տիրէր քաղաքին Թաղօրէից մէջ։ Այն օրը ինը հատ հարսնիք կար քաղաքը, ու իւրաքանչիւրն ալ միեւնոյն ժամուն հարս առնել կ'երթային, և միեւնոյն եկեղեցին Ս․ Պատարագին առջեւ պիտի պսակուէին։ Տեղական նուագարաններու անհեղեղորդ ձայնը, միանալով հարսնեւորներու միահամուռ երգերուն, կը խլացնէր հանդիսականներու ականջներն․ ու տաք ախոռներու մէջ ծառայուած ձիերու խրխինջիւնը, հպարտութեամբ կը լեցնէր հեծեալներու սրտերը․ փողոցները պատող լղրծուն սառնամանիքներուն վրայ—ուր անցորդը հազիւ կրնար դողալով քայլ մ'առնելու—ճիրիտ կը խաղային վառվռուն երիտասարդներն, ու ճամբուն վրայ գտնուած բարեկամներու տուներէ վարդեջուր կը սրսկուէր հարսնեւորներու գլխուն․ հետաքրքրաշարժ տեսարանը հոն կ'ըլլար, երբ երկու կամ երեք հարսնեւորներ իրարու հանդիպէին, ժամերով կանգ կ'առնէին բաց օդին մէջ ձիերու վրայ, և իրարու կենաց բաժակ կը պարպէին․ օղին ջուրերու պէս կը հոսէր, և բարեմաղթութիւնները օդը կը թնդացնէին․ վերջապէս այս հարսնեւորներու մէկ խումբը խաղալով, պարելով, երգելով, եկաւ մօտեցաւ Աննայի հօր դրան, որ ըստ սովորութեան փակուած էր հարսնեւորներու առջեւ, և հետեւեալ կերպով իր նպատակն իմացուց․

Տանել եկանք, տեսնել եկանք, հօրէզ մօրէզ զատել եկանք․—Ալ հերիք է, նլ որ երթանք, մենք բաղով հարս առնել եկանք։

Այն պահուն խումբ մը կիներ, ներսը թոնիրին չուրջը Աննային չորս կողմը բոլորուած, ըստ տեղական սովորութեան «հարսը կը լացնէին», որ եթէ լալ չուզէր իսկ, ստիպուած էր այնպէս մը ձեւացնել, որպէս թէ չատ զգածուած է այս բաժանումէն, և մինչեւ իսկ սուտէն մարել, ըստ այնմ թէ «հէմ կուլամ հէմ կերթամ»։ Իսկ թշուառ Աննան լալու համար պէտք չունէր հրահանգի, նա արդէն լացած էր, Բարսեղին բաժնուած օրէն․ մինչեւ հակառակ իր կամքին, ուրիշի մը հետ նշանուած օրը․ և այսօր ալ կ'ուլար ու կողբար, ճիշդ անոր համար, որ պիտի պսակուէր սրտանց ատած մէկ անձին հետ․ մինչդեռ անդին իր սրտին հատոր Բարսեղը, բաղդին յաջողութեամբ դարձեալ յառաջացած, առաջուընէ աւելի ստակ չահած, պատիւը վերստանձնած և ուրիշի մը հետ նշանուելով, այսօր միեւնոյն եկեղեցւոյն մէջ, միեւնոյն ժամուն, միեւնոյն քահանային ձեռքովը պիտի պսակուէր․ վիշտ մը, որ կը մրմռքէր խեղճ կուսին սիրտը, և քանի որ կը մտածէր թէ Բարսեղ իր ներկայութեանը պիտի ուխտէր ուրիշ մը սիրել, մազերը կը քաչէր ու աղի արցունք կը թափէր աչքերէն։

Հարսնեւորներուն երգին ի պատասխանի, պառաւ կին մը իբր վերջաբան, ուրիշ երգով մը ոտքի կանգնեցուց կիսամեռ Աննան․

Պաշտօնական հրաժեշտներէ վերջ հարսնեւորները մուշտակներով պատեցին Աննան, և ձիու մը վրայ հեծցնելով միեւնոյն հանդէսով տարին եկեղեցի, ուր արդէն խռնուած էին բազմաթիւ հարսնեւորներ։

* *

Մութ գիշեր էր, արշալոյսը դեռ չէր ճեղքուած ժողովուրդը խառն ի խուռն թօղուցած հարսերն ու փեսաները եկեղեցւոյ դասին մէջ, մերթ դուրս կ'ելլէր սիկառ մը ծխելու կամ գաւաթ մը կոնծելու և մերթ ներս կը խուժէր արարողութիւնները մօտէն ընելու։ Եկեղեցին լուսազարդուած էր անհամար մոմերով և դպիրներու «զարթիք փառք իմ» անտարբեր քրիստոնէի մը իսկ զգացմանց թելերը կը թրթռացնէր․ ամէն մարդ ուրախ, ամէն մարդ զուարթ, տուած էին իրենք զիրենք կերուխումի, և թող հարսնեւորները, փեսաներու մեծագոյն մասն ալ արդէն գինովցած, ոտքի կանգնելու անկարող վիճակի մէջ էին․ եւ այսչափ բազմութեան մէջ միմիայն երկու սրտեր կային տխուր, երկու անձինք կային սգաւոր։ Հաճի Բարսեղ երբեք չէր կրնար մոռնալ Աննային սէրը․ և երկար ատեն յուսահատ ապրելէ վերջ միայն զիջած էր ծնողայը աղաչանքներուն․ ամուսնանալու իրենց ընտրած մէկ աղջկանը հետ։ Այն օրը անանկ կը թուէր թէ ըսպանդանոց եկած էր մորթուելու, և հարսանեկան ամբողջ խրախճանութեանց գրեթէ ոչ մէկին կարող եղած էր մասնակցիլ։ Դիմացի դասը խառն ի խուռն կանգնած հարսնցուները ի զուր դիտած էր Աննան ճանչնալու սին յուսով․ սակայն միթէ կարելի՞ էր զանազանել այնչափ հարսերէն մէկը, որոց ամենքն ալ ըստ սովորութեան մէկ տեսակ ճերմակ կերպասէ ոսկեթել կապայ հագած և խանձր քօղերով երեսնին ծածկած կեցած էին։

Ճաշուց գրքէն առաջ սկսաւ պսակի արարողութիւնը, քահանան կարգաւ չարեց ինը զոյգ հարսերն ու փեսաները, և «առեալ զձեռն Եւային» արտասանելէ վերջ իւրաքանչիւրէն ալ առաւ հաւատարմութեան երդումը, վկայ բռնելով հրեշտակները, խաչը, Աւետարանը, եկեղեցին ու ամբողջ ժողովուրդը իրենց այս երդման, յետոյ նարօտը կապեց և իբր վերջաբան կնքեց պսակը հետեւեալ վսեմ բառերով «Աստուած ի մէջ սոցա և սոքա մի սասանեսցին, օգնեսցէ սոցա Աստուած ի վաղորդեան մինչեւ ի վաղորդայն»։

Պսակէն յետոյ երբ հարսնեւորները հարսերուն քով եկան, ո՞րչափ մեծ եղաւ իրենց զարմանքը երբ տեսան որ սխալ մը գործուած էր, անդարմանելի սխալ մը։

Ծերուկ քահանան չփոթած էր հարսերը իրարու հետ և բաղդին մէկ քմահաճոյքովը Բարսեղ և Աննա անգիտակցաբար իրարու հետ պսակուած էին և ասոնց նշանածներն ալ փոխադարձաբար։ Բարկութիւնը, կռիւը, կագը ի՞նչ օգուտ կրնար ունենալ այսպիսի բարեդէպ չփոթութեան մը, որ գուցէ նախախնամութեան հրամանովը կը գործադրուէր։

Բարսեղ քարացած մնացած էր տեղը․ պիտի ուրախանար, խնդար, թռչէր, բայց անկարող էր, կարծես երազ կը տեսնէր, իսկ Աննա՛ կը կարծէ՞ր որ դադրեցուցած ըլլար իր արցունքները․ բայց ինչե՞ արցունքներ էին ասոնք, տրտմութեա՞ն թէ անակնկալ ուրախութեան։

Գալով Աննայի հօրը—որովհետեւ աղջկանը պսակին ներկայ չէր կրնար գըտնուիլ—երբ լսեց այդ դէպքը, չըշուխը քաչելով, քթին տակէն մրթմրթաց, «ճակատագիրը չը փոխուիր» սակայն սուտ էր, ինքն ալ գոհ էր։

Բարսեղ նորէն հարստացած էր։

* * *

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Կին մը կը ցաւէր զաւակ չունենալուն․

—Յիրաւի, չատ դժուարին բան է, ըսաւ պարոն մը, արդեօք Տիկին մայրերնի՞դ ալ զաւակ ունեցած չէ։

* *

Թիվառօլի հարցուցին թէ ինչո՞ւ համար երեկոյթներու չերթար։

—Որովհետեւ, ըսաւ, կիները չեմ սիրեր, և մարդիկներն ալ չատ լաւ կը ճանչնամ։

* *

Շատախօս մարդուն մէկը խելացի մարդ մը կը յոգնեցնէր իւր երկար և անիմաստ ճառերը կարդալով անոր, որոնց բնաւ չէր պատասխաներ մարդը։

—Կարելի է անհանգիստ կընեմ զձեզ, ըսաւ․

—Ո՛չ, պատասխանեց միւսը, կրնաք չարունակել, վասն զի արդէն մտիկ չէի ըներ։

* *

Մարդուն մէկը օր մը կ'ըսէր ուրիշ մարդու մը․

—Ինծի ոսկի մը փոխ տուէք, եթէ կը հաճիք։

—Բայց, պարոն, ձեզ ճանչնալու պատիւը չունիմ։

—Ես ալ ճիշդ ատոր համար ձեզի կը դիմեմ, վասն զի զիս ճանչցողները չեն ուզեր փոխ ստակ տալ ինծի։

ՅՈՒՇԵՐ ԵՒ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ

Ժպիտներ կան, որք դաշոյնի նման կը վիրաւորեն։

—Երիտասարդութիւնը և գեղեցկութիւնը միացած, այնպիսի առաւելութիւն մը կը վայելեն, զոր երբեք կարելի չէ կորզել անոնցմէ։

—Մարդկային հոգին բաւական ընդարձակ է երկու սիրոյ համար։

—Մարդ առանց պատճառի ուրիշներէն դժգոհ կ'երեւի, երբ ինքն իրմէ դժգոհ ըլլալու այնքան պատճառ ունի։

—Մարդ յուսադոյն կը համարի որ ինքը միայն խելացի ըլլայ և ուրիշները բարեսիրտ։

—Գիւղացին մէկ հաստատուն գաղափար միայն ունի․ աղքատ ապրիլ՝ հարուստ մեռնելու համար։

Տ․ Զ․

---

(1) Դարպաս կըսեն գաւառները թաղական խորհրդարանին։

(2) Գուցէ ոմանք չափազանցեալ գտնեն այս գիշերային այցելութիւնը, սակայն գաւառներու մէջ մինչեւ ասկից տասը տարի առաջ այսպիսի սովորութեան մը գոյութիւնը շատեր կը հաստատեն, թէեւ այժմ բոլորովին բարեփոխուած է և նշանածք փոխանակ գաղտագողի իրարու հետ տեսնուելու, լուսաջքով և ծնողաց ներկայութեանը կը տեսակցին։

ՅԱԿՈԲ ԳԱՐԱՄԱՃԻ
ՓԱՍՏԱԲԱՆ
(Աւոքաթ Լիսանսիէ)
LICENCIÉ EN DROIT
Գրասենեակ, Ղալաթիա, Խավեար խան, Թիւ 2
[Մեծ դրան վրայ]

Իւր երեքամեայ փորձառութեամբ, յետ աւարտականին, կ'ստանձնէ ԴԱՏԱՑԻՆ ամէն կարգի գործեր—քաղաքային, առեւտրական, պատժական և Շէրիի—և ՎԱՐՉԱՑԻՆ ամէն տեսակ խնդիրներ։

Փոխանորդութիւն ամսավճարի և տարեվճարի դրութեամբ։

Ցանձնառութիւն «գործադրելի» խնդրոց առանց կանխավճարի։

Ամէն անոնք որ բարեյօժարին իրենց վստահութեամբ պատուել զինք, հաճին դիմել ի մասնաւորի,

Խորհրդակցութեանց համար, մինչեւ կէս օր, երեքշաբթի և հինգշաբթի։ Ուրբաթ, ձրի։ 405 10—10

ԺԷՖ․ ՏԸ ՔԱՍԹՐՕ ԵՒ ԸՆԿ․ Տունը որ հաստատուեցաւ մեր հրապարակին վրայ, մասնաւորապէս պիտի զբաղի վիճակահանութեան գլխաւոր պարտամուրհերու վաճառումով, որոց վճարումը պիտի կատարուի ամսէ ամիս փոքր գումարներով, այն պայմաններուն համեմատ որք ի մօտոյ պիտի երեւան յայտարարութեան մը մէջ։

Հրապարակ պիտի հանէ առժամեայ արժեթղթեր որք պիտի պարունակեն, օրինակի համար․

1 Օսմ․ պարտամուրհ

1 Բանամայի պարգեւաւոր փոխառութեան պարտամուրհ 1889․

1 Քրէտի Ֆոնսիէի պարգեւաւոր փոխառութեան պարտամուրհք ամսական 10, 15, 20 եւ 25 ֆրանքի վճարումներով։

Վերջին վճարումին առժամեայ պարտամուրհն ունեցողը անմիջապէս պիտի ընդունի բուն պարտամուրհերը որք կը կրեն առժամեայ պարտամուրհին համապատասխան թիւերը։

Առաջին վճարումէն սկսեալ մինչեւ վերջինը, արժէտէրը պիտի մասնակցի պարտամուրհերուն վրայ տեղի ունենալիք վիճակահանութեանց բոլոր հաւանականութիւններուն։

Հետեւապէս ԺԷՖ․ ՏԸ ՔԱՍԹՐՕ ԵՒ ԸՆԿ․ Տան բոլոր հանումները կրկին նպատակ ունին․ խնայասէր դասակարգերուն դիւրին ընծայել պարտամուրհերու գնումը եւ խնայողութիւնը յառաջացնել կարեւոր պարտամուրհերու վիճակահանութեանց, աղբիւր մեծ հարստութեան։

Այս պայմաններով՝ հասարակութիւնը պիտի փութայ գնահատել ԺԷՖ․ ՏԸ ՔԱՍԹՐՕ ԵՒ ԸՆԿ․ Տան այս նախաձեռնարկը։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել,
17, Մերթեպանի փողոց, Ղալաթիա։
413 5—8

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ԱԼԻՔՍԱՆ ԹԱՆՏՐՃԵԱՆ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ ակռայի ամենէն անտանելի ցաւերը կը դարմանեմ անմիջական կերպով։ Առանց ակռան քաշելու, փտութիւնը ինչ վիճակի ու դիրքի մէջ ալ ըլլայ, 3-4 անգամ դարմանելով, ջիղերու փտեցնելու գործը կը վերջացնեմ եւ փըտած մասը կը լեցնեմ ապագային ցաւի, մաշելու եւ թափելու ամէն վտանգէ զերծ թողլու պայմանաւ։ Լեցուելիք նիւթն է ոսկի, պլաթին եւ այլն։

Կեղծ ակռայներ ոսկւոյ կամ քաուչուի վրայ։ Այն անձինք որք իրենց կեղծ ակռայները քանիցս շինել տուած եւ ոչ մէկ կերպիւ անոնցմէ գոհ են մնացած, կամ զայնս զսպանակի ու թելերու հոգնեցուցիչ միջոցաւ կը գործածեն, թող դիմեն ինծ որ մաշած ու անկարելի կոչուած լինտերու վրայ կը զետեղեմ կեղծ ակռայներու ամբողջ կամ անչատ չարք մը եւ այս առանց զսպանակի եւ այլ որ եւ է ուրիշ միջոցի։

Նոր դրութեամբ կը հաստատեմ ոսկւոյ նուրբ թերթերու վրայ ամբողջ ակռայներու չարքեր օրով քիմքն իւր համն եւ լեզուն իւր արտասանութեան կորովը ու նրբութիւնը չեն կորսնցներ, ակռայներն ալ ատէ, հոտէ եւ կոտրելու վտանգէ զերծ կը մնան։ Զանազան ձեւերով կը պատրաստուին ֆրանսական, անգլիական եւ ամերիկեան դրութեամբ ակռաներ։

Փտած ակռաներու ամենախորին արմատներն անմիջական կերպիւ եւ առանց ցաւ պատճառելու կը քաշուին։ Դիմել առաւօտեան 1էն մինչեւ ժամը 12 (Ը․ Թ․), ի Բերա, մեծ փողոց Դոնզօրտիայի դէմ թիւ 2։ 287

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
ՓՈԽԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ․ ՊԷՑԱՃԵԱՆ

Որ Օսմ․ դատարանաց քաղաքային, պատժական և առեւտրական ճիւղերուն մէջ երկոտասան տարիներ անդամութեան պաշտօններ վարելէ յետոյ վերջին տարիներս փաստաբանական գործերով կ'զբաղէր, իւր գրասենեակն հաստատած է ի Պոլիս։

Կ'ստանձնէ Կ․ Պոլսոյ և մերձակայ գաւառաց մէջ Օսմ․ քաղաքային և առեւտրական դատարանաց, վարչային ժողովոց եւ մանքէմէի չէրիյէի առջեւ տեսնուելիք ամէն կարգի դատերու (պիտայէթ, իսթինաֆ, թէմիզ), ինչպէս նաեւ մեր Ազգ․ Պատրիարքարանի մէջ տեսնուելիք դատերու փոխանորդութիւն և դատական ամէն տեսակ գրութեանց պատրաստութիւն։

Կ'ընդունի գաւառներէ յղեալ իսթինաֆի և թէմիզի վերաբերեալ գործեր և դատական և Օսմ․ ուրիշ ամէն Նախարարութեանց մօտ հետամտութեան կարգի (թաագիպաթ) յանձնարարութիւններ։

Մասնաւոր պայմաններով կը հայթայթէ դատական ծախսն և փոխանորդութեան վարձքն այն տեսակ դատերու, որք սուղ միջոցի մէջ յաջողութեամբ վերջ գտնելու ապահովութիւն ունին։ 17

Դիմել․ Բիւչիւք Ասպրաւ խան, թիւ 4, Մարբուչճուլար-Իչի, Ստամպոլ։ 29—60

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԼԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաի Շահանէ իչուն ալընաճագ 2 ճինս ճամ վէ գօլալը կէօմլէք վէ միւթէֆէրրուաթընըն չուպալթը րումինին 3ինճի չարշանպէհ կիւնի գարարը գաթիմի վիրիլէճէկինտէն իժտա թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտէ սաաթ 6տան նիհայէթ 9ա գատար Խազինէի միւշարիւլէյհայէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

26 քեանունի սանի 308 3—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

322

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,695,969
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2,650,872

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,056,9[illegible]
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,076,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի փոխադրելի ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց [illegible] մեծ գումարներ ապահովագրողաց երկան վստահելի [illegible], նաև իր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի [illegible] մինչև ցարդ վճարած վնասուն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնելու ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 կրկ. սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ և Պոլսոյ փոխանորդ երեք Ընկերութեանց

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Թաշրա բիատէ վէ սիւվարի ժանտարմա վէ զապթիյէ վէ Թահսիլտար նէֆէրաթընա մախսուս օլմագ իւզրէ 1 սէնէ զարֆընտա նէմէգտար Թալէպ օլունուր խաֆ իմալ ու Թէսլիմ խըլք չա Թը իլէ մէվգըի մինագասաեա գօնուլան Մաեէ տաղը ապասընտան մամուլ եա մուրլըղըն պէհէր ատէտի 55 զուրուշա վէ տօպ ին բիւսկիւլի պէհէրի 1 զուրուշ 5 բարաեա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ չուպաթը րուսինին 1ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն մինագասասը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ ապյրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 14 3—3

Խասսա օրտուի հիւմայունը նագլիյէ Թապուրը հայվանաթընտան 308 սէնէսի մահըս իսթիտատընտան 309 սէնէսի նիսանը նիհայէթինէ տէկին Թէրաքքիմ իթմիշ վէ իտէճէք 1 սէնէլիք կիւպրէսի պիլմիւզայէտէ 74 տօնէ լիրայի օսմանիտէ Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ սէնէի հալիյէ չուպաթըրըն 1ինճի բազար իրթէսի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն եէվմը մէզքիւրտէ 100տէ 5 զամմը իլէ ալմագ խմ էէէնլէրին Պէյօղլու [illegible] հիւմաեունընտա պո լունան Թապուրը մէզքիւրէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 15 3–3

NEVRALGIES ՋՂԱՅՍԻ ԱՆԿԱՐԳ, ՄՆԱՑՈՒԹՍՈՒ ԽԻԹԹՔ, և ցաւային բոլոր հիւանդութիւնք կը բուժեն ՏՈՔԹ. ՔՐՕՆԻԷԻ ԱՆՏԻՆԷՎՐԱԼԹԻՔ դեղահատներով։ Տուփը 3 Ֆր.—Պատրաստէ Գործարանատեարց Միութեան դրոշմը, կեդրոնատեղի Դեղ. Լեպիքէ, 23, Մանէ փողոց Բարիզ։ Ի Կ. Պոլիս Մեզիքի և ընկ. դեղավաճառք, և ամեն շատ դեղարաններ.

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Ալէբի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղ՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ Ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայիցնոս ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ առոյգ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը առոյգ գիտութեամբն։ Այս Ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող Թունաւոր անյայտ մարմնոց միջոցաւ, որք Թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն յարգն և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան Թունաւորումը՝ որոց առ անուններ նորուած է. ջերմ և տարաւա, Թագուն ջերմ, պարբերական ջերմ, ընդհատեալ ջերմ, մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութեանց կը պատահին այն տեղեր ուր անձրևային աղտեղեալ և Թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ մնացած նեխեալ, կամ բաց աղբանոցներէ և ախոռներէ ծագումներէն եկած Թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Ալէբի ջերմի ու տենդից դեղը կը [illegible] այդ Թունաւոր նիւթոց [illegible] ազդեցութեամբ [illegible] կը զտէ զայն մարմնոյ մէջէն, [illegible]։ Կը ծախուի Միացեալ Նահանգաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 350

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

VICHY

Վարչութիւն՝ Փարիզ, 8, փողոց Մօնմարթը

PASTILLES DIGESTIVES.— Այս շաքարեղէնները Վիշիի մէջ պատրաստուած են Ջերմուկներէն ելած աղերով, մարսողական են և ապահով դարման մ'են դիւրամարսութեան դէմ։

SÉLS de VICHY pour BAINS.— Այն անձանց համար որք չեն կրնար Վիշի երթալ։

Կեղծիքէն զգուշանալու համար, այս դեղերուն և շիշերու վրայ պահանջել ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ դրոշմը։

Անգլիական դեղարանն ու դեղավաճառանոցն ի Կ. Պոլիս, և ամէն դեղագործներուն քով։

ԼԱՆՔԱՇԱՅՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ՄԱՆՉԷՍԴԸՐ
Հիմնեալ 1852ին

Դրամագլուխ	Անգլ. Ոս.	3,000,000
31 դկ. 31ին աւանդ տրուած դ.մ.		1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ		1,635,903
Հասոյթ 1891ին		1,851,329

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կ'ապահովէ ամէն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայքն ինչ պէս և նաւերն նաւահանգստին մէջ։

Վնասի ատեն առատ և իսկոյն վճարում։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւնն ընկերութեան, 1 և 2 Ազգէթ փաշա խան, Ղալաթիա

ՌԻՉԱՐՏ Մ. ՊՈՆՏ
Ներկայացուցիչ
257 ՊՈՆՏ, ՍԷԼԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան մեկնելութիւնք

Բշ. 1 13 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Եշ. 2 14 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի ճամբով,
Դշ. 3 15 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 3/15 Սուրհանդակ դէպի փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչև պաթում. առաւօտեան ժամ 11ին։
Հշ. 4/16 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ազդ.—Փետր. 2/14, երկուշաբթի օրը Կ. Պոլիսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ու, պիտի Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանգիստն Թրիբոլի Պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին. 12

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Պոլսոյ մէջ կանոնաւորական բանող

«Սէրքասիա» շոգենաւը յառաջիկայ շաբաթ օր ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղևորի։ Մեկնում ժամ 4ին (Ը. Ն.)

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղևորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

[illegible] և [illegible] ուղևորութիւն

Նաւողջէքի, ուղևորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակալատէր
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸԳՈՒԼ
5 Մուհէնտիս Սիթէ Փրանսէ

ՀԱՐՄԸՆԵԱՆ ՕՔՍԻ ԿԱՓՈՒՆԸ

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՑԻՉ, ՄԱՔՐՈՂ ՓՈՇԻ, ՄԻՀԱՏ
ՕՔՍԻ ԿԱՓՈՒԹԻ, ՄԻՀԱՏ ԹԱՐՄ։

Ընգամուան մը փորձը պիտի համոզէ ամէն Տիկին Թէ որչափ գերազանց է այս ուլէշ ամէն հեղանիւթներէ և բազմթիւ փոշիներէ։ Առաջին անգամ գործածելովն ալ, որ քանի մը վայրկեան գործ է, պիտի տեսնուի իսկոյն որ երեսը, վիզը, Թեւերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սպայոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցունէ։ Ընհետ կ'ընէ մորթի սեւուքը, երեսի և ձեռքի ցաները, արևայրուքը, և ուրիշ ամէն բրտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ աս ամէն բանով անկարելի կ'ընէ մատնուիլ Թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր մԹերանոցը Լոնտոն է (114 and 116 Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կրկնաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգլիացի դեղագործներու քով։

Մանրամասն վաճառում ի Պոլիս ՅՈՎՀ. ՀՕՓԻԷՔԵԱՆ եղբարց քով, Եէնի Ճամի փողոց, 18, Պոլիս և Էսմեռնա Բարուանա, Եուքսէք Քալտըրըմ, Ղալաթիա. փոքրաքանակ վաճառումն Ռ. Ն. Քիւչիւքեան եղբարց քով, Պոլսոյ կամուրջին գլուխը, 17, և Բերայի Մեծ Փողոց, 158, Քանտիլէ, բրիտանական դեղարանը և Իպէտօր, [illegible], Մեծ Փողոց Բերա, 433։

ՔԱՈՒՉՈՒԿ ՄՈՒՃԱԿ

(ԼԱՍԹԻՔ)
(ԵՒ ՄԱՆԹՕ ՄՈՒՇԱՄՊԱ
ՀԱՆՐԱՃԱՆՕԹ ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ՌԻՊԸՐ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մայրաքաղաքիս մէջ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է, Թէ մեր քաուչուէ մուճակները կը գերազանցեն հրապարակիս վրայ գտնուածները Թէ՛ իրենց ճաշակաւ եւ Թէ հաստատուն շուտ կուտաքրքէ շինուածքով։

Այս անգամ մեր յաճախորդաց փափագանաց համեմատ ընտիր բրդեղէն կերպասէ եւ զուտ կուտաքրքէ շինուած խիստ ձեւաւոր և դիմացկուն մանթօ բերել տուած ենք։

Ինչպէս գործարանիս մուճակները նոյնպէս մանթօները ուրիշ գործարաններու շինուածին 2-3ը կը հինցունէ եւ մէջը բնաւ ջուր չառներ։

Մեր մուճակներուն ներսի կողմը, կշիռ մը՝ եւ դուրսի կողմը առիւծի պատկերը դրոշմուած է, եւ կը վաճառուին բոլոր քաուչուէ մուճակ ծախողներու քով։ Իսկ մանթօները օձիքին ներսի կողմը կը գտնուի առիւծի եւ կշիռի նշանները, և կը ծախուի ի կեդրոնատեղին, ինչպէս նաեւ ի Զմիւռնիա Արասթա չուկան, Հանըմզատէ Րիֆաթ էֆ.ի քով և ի Սելանիկ պէզէսթէն Շուկան գաֆաֆ Աչմէտ Մեհմէտ Օղլուի քով։ Կեդրոնատեղին է, Կ. Պոլիս, պահճէ Գաբու Գոժամանօղլու խան դրան կից Թիւ 1 մԹերանոցը։
226

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ութ օրը երկու անգամ կը բանին Լիվըրփուլի և Արեւելից մէջ։

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գադալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	ՊոԹնիա	4531
Սերվիա	7391	Սամարիա	3574
Աւրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	ԱԹլաս	2393
Ըեֆալոնիա	5517	Սարագոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
ՍեԹիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալեփփօ	2443	Թրինիտատ	[illegible]
Բէտար	1876	Մորոքքօ	[illegible]
Շերպուրկ	1614		

«Մորոքքօ» շոգենաւը, նաւապետ Ճօն Բինկ, Լիվըրփուլ պիտի երԹայ այս շաբԹու, Իզմիրի ճամբով։

«Թրինիտատ» շոգենաւը, նաւապետ Պաքըն, Լիվըրփուլէն պիտի հասնի դէպ ի ամսոյս 23ին։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
Սիւքսիւտճի խան, Թիւ 40։
17 Ղալաթիա

ՄՍՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվըրփուլի և Միջերկրականի մէջ բանող
շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոպուս	4200	Սֆինքս	3000
Թէպէս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլը	4000	Նէֆթիս	3000
Սէսոստրիս	3250	Բէրա	3000
Թիպէ	3250	Լօգիօս	800
Մեմֆիս	3250	Ողինտա	800
Մարեօթիս	3250	Ըպիս	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.
Ուիթոլ խան

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Հըլլի, Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի մէջ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալգանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Ռանտէր	1700
Ապօլլօ	5500	Կիգանօ	2200	Բլակէօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1[illegible]00	Բօլօ	1000
Արիօստօ	3000	Կրօտօ	2200	Ռուբիօ	2800
Պասանօ	3000	Հիբօ	2000	Րիալթօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հիտալկօ	3[illegible]00	Րինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտօ	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Հումպէր	1200	Րօմէօ	3500
Քէյրօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Քալիփսօ	2500	Ճէլսօ	2300	Սալերնօ	4000
Քամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանտրինկօ	3200
Քադօ	2000	Քօլբինօ	4200	Սարբօ	2000
Քոմօ	2700	Քօվինօ	2200	Սիլվիօ	2000
Չիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնթօ	4300
Դիդօ	3500	Լէանտրօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Քօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թօրբօ	1200
Տէգօ	2500	Մալինա	1500	Թօլինօ	2800
Տօմինօ	2500	ՄալԹէզօ	4300	Թօրբէտօ	900
Տալօ	4800	Մօնդէլլօ	6500	Ուրալինօ	5000
Տրագօ	3100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էսպանօ	2600	Մուրինօ	3100	Վէտօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Ջէբրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆլիսօնիա	200
Էրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճամիօ	200
Ֆալքօն	800	Օթրանտօ	4500	Ջէրօ	140
Ֆէտօ	700	Օգգօ	2000	Մօդրիքթօ	120
Էմիրալտ Մոնարք					8000
Բիրժըլ Մոնարք					8000
Լըջիլի Մոնարք					8100

«Տրաքօ» շոգենաւը, նաւապետ Քէնտրիք, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հասած է հոս։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՑՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Բիւյիւք Միւմէթ խան. Ղալաթիա
293

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ՍՏԵՓԱՆԱՔԻ Կ. ԲԷՋՄԱՃՕՂԼՈՒ ԵՒ ԸՆԿ.
Ղալաթիա, Մերթէր խան, Վոյվոտա փողոց Թիւ 2

Մեր դրամատունը կ'ընդունի առևտրական կամ սեղանաւորական ամէն ձեռնարկ ի մայրաքաղաք եւ օտար երկիրներ, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով. բաժնեթուղթի վրայ փոխատուութիւնք գանձմունք ասոր և յօտար երկիրս, վճարում տոկոսի կտրոններու եւ պանքատմներու, ի հրամանի առմաներ կը յանձնէ մեծ և փոքր Ցունաստանի, Ներոպիոյ եւ Թուրքիոյ վրայ։ Եւրոպական տէրութիւններէն երաշխաւորեալ վիճակահանութիւններու պարտաթուղթեր թէ կանխիկ թէ ամսական 20էն 100 ղրշ. վճարումներով եւ ամէն դիւրութիւնք յաճախորդաց վիճակահանութեանց եւ շահերու գանձման քոնթրոլին։ Ի սոսրեւ նշանակեալ պարտաթուղթերէն ամէն գնող առաջին վճարումէն տէր կ'ըլլայ պարտաթուղթին՝ պաշտօնագրով մը որուն կը միանայ պարտաթուղթին թիւը կրող նամակ մը և այդ Թուականէն իրաւունք կ'ունենայ ամէն վիճակահանութեան, և թիւն ելնելուն պէս իրաւունք ունի իր շահած գումարին ամբողջական վճարման։ Գնուած բաժնեթուղթին տոկոսները գնողին կը վերաբերին առաջին վճարումէն իսկ։ Աւելորդ է պարզել բոլոր առաւելութիւնն որ յառաջ կուգայ պարտաթուղթեր գնելու այս միջոցէն այն անձանց համար որք ամիսը փոքր դրամներ ունին տրամադրելի։ Եւ որք օգտակարապէս և երաշխաւորութեամբ կարող են ի կիր առնուլ իրենց փոքր խնայողութիւնները՝ յոյս ունենալով հարստութիւն շինել առանց զոհողութեան։ Միակ միջոց կարենալով ամիսը 20էն 100 ղրուշ տրամադրելի ընել պարտաթուղթերու գնման համար, առանց վնասու, նոյն իսկ եթէ բախտը նպաստաւոր չըլլայ ժամանակէ մը ետք կը տիրացուի տոկոս բերող պարտաթուղթի մը, 200էն 500 Ֆրքի դրամագլխոյ մը։

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԸ	Տարեկան վիճակահանութեանց Թիւը	Մեծ Թիւերուն գումարը		քուբոնին տարեկան վճարումը	
Ցունաստանի Ազգ. Պանքան 4 %	3	Թիւ 27,	Ֆր. 300,000	Ֆր. 16	ղրշ. 100
Քրէտիթ Ֆոնսիէ տը Ֆրանս 3 %	6	,, 591,	,, 1,060,000	,, 15	,, 100
Անբրէօն քօմիւնալ Փարիզի 3 %	4	,, 352,	,, 1,500,000	,, 12	,, 100
Քրէտիթ Ֆոն. իէ եգիպտական 3 %	12	,, 312,	,, 1,500,000	,, 7.50	,, 50
Քրէտիթ Ֆոնսիէ տը Ֆրանս անտոկոս	2	,, 444,	,, 314,000	,, 7. 5	,, 20
Անբրէօն Քոմիւնալ Պրիւսէլ քաղաքին	6	,, 141,	,, 295,000	,, 2.50	,, 20
Սամ. պարտաթուղթ անտոկոս	6	,, 300,	,, 3,600,000	,, ...	,, 20

387

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1892 ՅՈՒՆՎ. 20 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՓԵՏՐ. 5

Վօսփօրէն Էմինէօնիւ չըքանլար

1 35 Ենիմ. Մեզ. Պէօյիւք. Թար. Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիկթաշ
1 40 Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ.
1 45 Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիկ.
1 45 Պէյգօզ Բաշչա. Չուպգ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ.
2 15 Պէյգօզ Բաշչա. Ենիք. Գանլըճ. Պօյաճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավտ. Չէնկէլք Պէյլէր. Օրթք. Գզկնճ. Իւսկիւտար Պէշիկ. Գապաթաշ
2 15 Ենիմ. Մեզար. Պէօյք. Թարապ. Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիկթաշ.
2 50 Ռ. Ա. Գավագ Ենիմ. Մեզարպ. Պէօյիւքտ. Թարապ. Պէյգօզ Բ. պաշճէ Չուպուգլ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտլ. Վանիք. Չնկլ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ.
3 15 Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկլ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիկթաշ
3 20 Ենիմ. Մեզար. Պէօյք. Թարապ. Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշ. Գ.
4 15 Ենիմ. Մեզար. Պէօյիւք. Թարապ. Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշիկ.
4 45 Պէյգօզ Բաշչճ. Չուպուգլ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտիլլի Վանիք. Չէնկլ. Պէյլր. Գուզկ. Իւսկ.
5 45 Ենիմ. Մեզար. Պէօյք. Թարապ. Պէյգօզ Ենիք. ՍԹէն. Գանլճ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրչ. Պէյլր. Օրթագ. Պէշիկթաշ
7 — Միրկն. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվտ. Չնկլ. Պէյլրպէյ. Օրթ. Գզկնճ. Պէշիկ. Իւսկ.
7 — Ենիմ. Մեզարպ. Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաշչա. Ենիք. Միրկ. Գանլճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկէլ. Պէյլ. Օրթագ. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ.
7 45 Ա. Ռ. Գավ. Ենիմ. Մեզպ. Պէօյիւք. Թարպ. Ենիք. Միրկեօն. Ռ. Հիսար Պէպէք. Արնվ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշիկ.
8 45 Ենիմ. Մեզարպ. Պէօյիւքտէրէ Թարապիա Պէյգօզ Բաշչա. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ.
9 — Ենիմ. Մեզարպ. Պէօյիւքտ. Թարպ. Ենիք. ՍԹէնիա Պօյաճ. Ռ. Հիսար. Արնավ. Օրթ. Պէշիկ.
10 15 Ա. Գավագ Մեզարպ. Պէօյիւք. Թարապիա Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք.

Կամուրջէն Վոսփոր չըքանլար

2 30 Պէշիք. Օրթագ. Արնվ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պէօյիւք. Ա. Գավագ
3 15 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար. Գանլըճա. Չուպգ. Բաշչապահճէ Պէյգօզ
3 40 Պէշիք. Օրթագ. Գուրուչ. Արնվք. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մեզարպ. Ենիմ.
4 10 Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլ. Չէնկէլք. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Բաշչա. Պէյգ. Թարպ. Պէօյիւքտ. Մեզար. Ենիմ.
4 30 Պէշիկ. Օրթագ. Գուրչ. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար. Միրկ. ՍԹէնիա Ենիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մեզարպ. Ենիմ.
5 15 Իւսկ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մեզպ. Ենիմ. Ռ. Ա. Գավագ
5 20 Իւսկ. Պէշիք. Գզկնճ. Օրթագ. Պէյլէրպէյ Չէնկլք. Արնվտ. Պէպէք Գանտիլ. Ա. Ռ. Հիսարը Գանլճ. Միրկեօն
6 — Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Օրթագ. Արնավ. Պէպէք Ա. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Պէյգօզ Թարպ. Պէօյք. Մեզարպ. Ենիմ.
7 — Պէշիք. Իւսկ. Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտ. Ռ. Հիսար Պօյաճ Գանլըճա Ենիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մեզար. Ա. Գավագ.
8 30 Պէշիկթաշ Օրթ. Գուրչ. Արնավուտ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պէօյք. Մեզարպ. Ենիմ.
9 15 Պէշիկ. Օրթագ. Արնավ. Գանտլ. Ռ. Հիսար Պօյաճ. Գանլճ. Ենիք. Պէյգօզ. Թարպ. Պէօյիւք. Մեզար. Ենիմ.
10 5 Գապ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտլ. Ա. Հիսար Գանլըճա Չուպուգ. Բաշչ. Պէյգ. Մեզպ. Ռ. և Ա. Գավագ.
10 15 Գապ. Պէշիք. Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկէլք. Գուրուչ. Արնավ. Գանտլ. Ա. Ռ. Հիսար Գանլճ. Միրկ. Ենիք. Բաշչա. Պէյգօզ
10 20 Պէշիկթաշ, Օրթագ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկեօն ՍԹէնիա Ենիք. Թարպ. Պէօյք. Մեզարպ. Ենիմ.
11 10 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վան. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Բաշչ. Պէյգ.
11 20 Պէշիք. Օրթագ. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մեզար. Ենիմ.
11 30 Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք Պէպէք.
12 15 Պէշիք. Օրթագ. Գուրչ. Արնավ. (Այս շոգենաւը գէշ եղած ատեն մինչև Գուրչ. պիտի երթայ.)

ԼՈՒՆԻՕՆ L'UNION

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Հաստատեալ ի Փարիզ, իւր կեդրոնավայրն, Վանք փողոց, 15
ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

33

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1828ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր. 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 6,700,000
Գանձելի ապահովագին (Բաժ)	» 63,770,000
1890ի հասոյթք	» 15,000,000
Հրդեհի վնասուց վճարուած	» 160,570,000

Պ. Պ.
Ա. Տ'ԷՑԹԱԼ, [illegible] երեսփոխան, Նախկին վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, Նախագահ Ֆրանսայի Հարաւային երկաթուղեաց ընկերութեան, ՆԱԽԱԳԱՀ
Ս. ՄԱԼԷ, Մալէ եղբարց Դրամատունէն, Նախագահ «Բարիզ-Լիոն-Միտիթերրանէ» երկաթուղեաց ընկերութեան, Նախագահ Օսմ. Կայս. Պանքայի, ԴԵՐ-ՆԱԽԱԳԱՀ ԻՒՆԻՕՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ։
Թ. ՕՏԷՆԻ, Նախկին դրամատէր, Նախագահ Վիէյլ Մօնթաննի և Էբինաքի ածխահանաց ընկերութեան։
ՀԻՒՐՍԷԼ, Նախագահ Մէլիւզինի Ծովային Ապահովագրական ընկերութեան։

Պ. Պ.
Ս. ՃԷՅՄԸՍԸՆ, Հօթինկեր և Ընկ. դրամատեարց տունէն։
Ֆ. ՄԻՇՕ, Նախկին Նախագահ Սէնի Առևտրական Դատարանին, վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, վարիչ Ֆրանսայի Հիւսիսային երկաթուղւոյն։
Հ. ՄԻՐԱԲՕ, Միրապօ Բաքոր, Բիւրարի և Ընկ. դրամատեարց տունէն։
Ա. ԹԻՒՐՆԷՅՍԸՆ, Լիոնի երկաթուղեաց Ընկերութեան վարիչ։
Ա. ՎԷՐՆ, Վէրն և Ընկ. դրամատեարց տունէն, վարիչ Ֆրանսական պանքայի, տեսուչ Ֆրանսայի Հիւսիսային երկաթուղեաց ընկերութեան, վարիչ Օսմ. պանքայի։

ՀՐԴԵՀԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ} Պ. Պ. ՇԱՌԼԸ ՌՕՊԷՐ. Նախկին պետական խորհրդական, ՏՆՕՐԷՆ
Պօլօն Ժ. ՍԸՌԻՋ, Նախկին ելմտական քննիչ, ԴԵՐ-ՏՆՕՐԷՆ

ԿԵՆԱՑ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ} Պ. Պ. ԱԼՊԷՐ ՖՈՃ, Տնօրէն
ԷՕԺԷՆ ԼԸ ՍԷՆ, Դեր-Տնօրէն

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1829ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր. 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 93,8
Կենաց համար վճարուած	» 59,000,000
Ապահովագրեալ գումարը	» 243,580,000

Ընկերութեան դրամատեարք ի Կ. Պոլիս. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Մասնաւոր Տնօրէնն Կ. Պոլսոյ, **ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ**, Ղալաթա, Մահմուտիէ փողոց, Քամանտօ Պանգայի դիմաց, Եըրամեան խան, Թիւ 2